

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Prækvalifikation af videregående uddannelser - arkæologi

Udskrevet 3. december 2024

Bachelor - arkæologi - Aarhus Universitet

Institutionsnavn: Aarhus Universitet

Indsendt: 03/02-2014 08:22

Ansøgningsrunde: 2014 - 1

Status på ansøgning: Afslag

[Afgørelsesbilag](#)

[Download den samlede ansøgning](#)

[Læs hele ansøgningen](#)

Ansøgningstype

Ny uddannelse

Udbudssted

Aarhus

Er institutionen institutionsakkrediteret?

Nej

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?

Nej

Uddannelsestype

Bachelor

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk fx. kemi

arkæologi

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk fx. chemistry

Archaeology

Den uddannedes titel på dansk

Bachelor (BA) i arkæologi

Den uddannedes titel på engelsk

Bachelor af Arts (BA) in Archaeology

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Humaniora

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Er alene omfattet af de områdespecifikke adgangskrav for humanistiske bacheloruddannelser:

Dansk A, Engelsk B, Historie B eller Idehistorie B eller Samtidshistorie B.

Yderligere et fremmedsprog (begyndersprog A/fortsættersprog B), medmindre det opfyldes via de uddannelsesspecifikke adgangskrav.

Bacheloruddannelsen i arkæologi giver adgang til følgende kandidatuddannelser:

Forhistorisk arkæologi (retskrav*) (AU)

Middelalder- og renæssancearkæologi (retskrav*) (AU)

Bæredygtig kulturarvsmanagement (AU)

Arkæologi (KU)

Marinearkæologi (SDU)

*(Retsskrav; Bachelorer med profil i forhistorisk arkæologi og specialisering i 'Advanced Archaeological Field Practice' eller 'Archaeological Science' har retsskrav på kandidatuddannelsen i forhistorisk arkæologi. Bachelorer med profil i middelalder- og renæssancearkæologi og specialisering i 'Advanced Archaeological Field Practice' eller 'Archaeological Science' har retsskrav på kandidatuddannelsen i middelalder- og renæssancearkæologi)

Er det et internationalt uddannelsessamarbejde?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Ikke relevant

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej

ECTS-omfang

180

Beskrivelse af uddannelsen

Bachelor (BA) i arkæologi vil give det grundlæggende vidensfundament samt de nødvendige færdigheder og kompetencer til at indgå i den moderne arkæologiske arbejdspraksis på danske og europæiske museer, udgravningsvirksomheder og myndigheder. Som basisuddannelse fører den nye BA-uddannelse til optagelse på kandidatuddannelser i arkæologi og beslægtede uddannelser i Danmark og udlandet.

Uddannelsen er en grundlæggende redefinering af de to eksisterende arkæologiuddannelser ved Arts, AU, hhv. BA i Forhistorisk arkæologi (FARK) og BA i Middelalder- og Renæssancearkæologi (MARK). Denne redefinering er blevet en nødvendighed, grundet den markante udvikling af arkæologisk praksis i Danmark og Europa i løbet af de senere årtier. Både som akademisk disciplin og som arbejdsfelt er arkæologien i dag et i høj grad teknisk og naturvidenskabelig arbejdsområde. Dette kommer særligt til udtryk i udgravningssituationen, hvor instrumentstøttede prospekterings- og dokumentationsmetoder og naturvidenskabelige analyser i dag spiller en afgørende rolle. Samtidigt er de danske museer og forvaltningen af museumsloven blevet tiltagende professionaliseret i de senere år. Især den seneste revidering af museumsloven stiller nye krav til arkæologers vidensgrundlag og forskningskompetencer.

I modsætning til de to eksisterende uddannelser på AU (135 ECTS + 45 ECTS tilvalg) og også andre nært beslægtede uddannelser i Danmark, vil den nye uddannelse imødekomme kravene på nutidens arkæologiske arbejdsmarked ved at:

1. styrke det praktiske aspekt i arkæologiuddannelsen, bl.a. moderne udgravnings- og dokumentationsmetoder samt IT-applikationer i specialiseringen 'Advanced Archaeological Field Practice'
2. inkludere den naturvidenskabelige dimension af arkæologien i uddannelsen, både i de obligatoriske grundmoduler og igennem udbuddet af en specialisering i 'Archaeological Science'
3. fokusere på anvendelse af moderne digitale værktøjer i arkæologisk praksis, særligt indenfor digital efterbehandling af data fra arkæologiske feltundersøgelser
4. følge professionaliseringen af dansk arkæologi ved at give dimitterende færdigheder indenfor forvaltning, projektstyring og kommunikation.
5. følge intentionerne i den nyeste antikvariske lovgivning, ved at udvide uddannelsens curriculum til nyere og nyeste tid.
6. matche en international udvikling indenfor sammenlignelige arkæologiuddannelser, som i højere grad satser på digitale og naturvidenskabelige værktøjer og arbejdspraksis.
7. internationalisere arkæologiuddannelsen igennem udbydelse af to engelsksprogede specialiseringsmuligheder på uddannelsens 3. år.

Med denne grundlæggende modernisering af arkæologiuddannelsen ved AU tilgodeses ønskerne fra aftagerne (primært de lokale, kulturhistoriske museer), som længe har opfordret til en tilpasning af uddannelsen til det moderne arbejdsmarked. Løbende ændringer inden for rammerne af de eksisterende bacheloruddannelser og grundet uddannelsernes taxameterindplacering på takst 1 har indtil videre ikke kunne imødekomme dette ønske i tilstrækkeligt og afgørende omfang. Den nye uddannelse lægger derfor op til en radikal ændring af studiestrukturen og en væsentlig reform af uddannelsens indhold. Forudsætning for en gennemførelse af uddannelsen i den forslåede form er en ændring af taxameterindplacering fra takst 1 til 2.

Konkret vil uddannelsen fremover være en 3-årig uddannelse (180 ECTS) bestående af følgende hovedelementer:

1. to obligatoriske moduler med fokus på henholdsvis arkæologisk arbejdspraksis og fagets teoretiske og metodiske grundlag (2 x 30 ECTS).
2. et periodespecifikt modul som muliggør en profilering af uddannelsen indenfor enten forhistorisk eller historisk arkæologi (40 ECTS).
3. to engelsksprogede specialiseringsmuligheder på 3. år: 'Advanced Archaeological Field Practice' eller 'Archaeological

Science' (45 ECTS).

Periodestudiets udbud i henholdsvis 'Forhistorisk arkæologi' eller 'Historisk arkæologi' giver de studerende viden om de centrale kulturhistoriske processer og kendskab til centrale kildetyper, både gennem en generel indføring i fortidens kulturhistorie og gennem periodespecifikke discipliner inden for henholdsvis forhistorisk og historisk tid. Inden for rammen af periodestudiet oplæres de studerende også i grundlæggende metodiske og analytiske færdigheder. Gennem valg af periodespecifikke discipliner har den studerende mulighed for at profilere sin uddannelse. Denne profilering kan udbygges gennem, for eksempel, de eksisterende kandidatuddannelser i henholdsvis Forhistorisk Arkæologi og Middelalder- og Renæssancearkæologi på AU eller andre overbygningskurser i ind- og udlandet.

I den ene af de to specialiseringsmuligheder, 'Advanced Archaeological Field Practice', introduceres de studerende til den arkæologiske feltpraksis, hvor gennemførelse af en arkæologisk udgravning udgør rammen for den praktiske del af modulet. Her vil implementering af moderne udgravnings- og dokumentationsmetoder samt IT-applikationer i forbindelse med opmålings-, dokumentations- og registreringsopgaver indtage en central plads. En fremtrædende rolle vil i denne sammenhæng også tilkomme viden om de grundlæggende principper inden for projektstyring og ledelse.

Den anden af de to specialiseringsmuligheder 'Archaeological Science' tager udgangspunkt i mangfoldigheden af de forskellige naturvidenskabelige applikationer i moderne arkæologi. Med fokus på de tre hovedområder Arkæozoologi, Arkæobotanik og Geoarkæologi, vil de studerende opnå generelt kendskab til naturvidenskaberne i arkæologi og opnå færdigheder indenfor hele den naturvidenskabelige analyseproces; fra prøveudtagning over selve udførelsen af analysen i laboratoriekontekst til behandling af et mindre naturvidenskabeligt prøvemateriale og den afsluttende fremlæggelse af skriftlig dokumentation af undersøgelsesresultater.

Det vil stadigvæk være muligt for de studerende at vælge et tilvalg uden for arkæologi eller tage dele eller hele det tredje år af uddannelsen ved et andet universitet i Danmark eller i udlandet. Tilvalget kan være en anden specialisering relevant for det kulturhistoriske arbejdsmarked som f.eks. museologi, oplevelsesøkonomi eller historie. Bachelorer, som vælger andre faglige kombinationer vil stadig kunne optages på kandidatuddannelserne i arkæologi, og bidrage med egne indgange til fagets udvikling.

Forventede jobfunktioner:

Bachelorerne forventes i vid udstrækning at videreudanne sig på de arkæologiske kandidatuddannelser samt den nye kandidatuddannelse i bæredygtig kulturarvsmangement (udbydes 1. gang september 2014). Den nye 3-årige bacheloruddannelse vil ikke desto mindre klæde dem endnu bedre på end tidligere til, enten i direkte forlængelse af bacheloruddannelsen eller (typisk) efter fortsatte studier på en af de arkæologiske kandidatuddannelser, varetagelse af traditionelle arkæologiske jobfunktioner, så som:

- Museumsinspektører
- Feltarkæologer
- Akademiske medarbejdere og fuldmægtige i den offentlige forvaltning

Den reviderede uddannelse vil endvidere styrke bachelorernes mulige beskæftigelse inden for områder som:

- Kulturformidling
- Rådgivningsarbejde
- Kulturforvaltning

Kompetenceprofil:

Den studerende skal gennem uddannelsen tilegne sig flg. viden, færdigheder og kompetencer:

Akademiske kompetencer og kvalifikationer

Viden:

En bachelor i arkæologi har:

- Anvendelsesorienteret viden om arkæologisk feltpraksis, og kildekritisk forståelse for dannelsen af arkæologiske data.
- Kendskab til brugen af digitale ressourcer i arkæologisk praksis.
- Viden om arkæologisk relevante naturvidenskabelige metoder, deres anvendelse og potentialer.
- Forskningsbaseret viden om Sydsjællands kultur- og naturhistoriske udvikling og forandringerne relation til globale forhold med en toning mod forhistorisk eller historisk tid.
- Indsigt i materiel kulturs rolle i samfundet.
- Viden om arkæologiens historie, fortidens rolle i nutidens samfund, kulturarvsforvaltning- og formidling samt museumsvirksomhed.
- Forskningsbaseret indsigt i arkæologiske teorier, metoder og diskurser og kan reflektere over videndannelse og forskningsprocesser.

Færdigheder:

En bachelor i arkæologi kan:

- Selvstændigt identificere, analysere og reflektere over centrale arkæologiske emner og problemstillinger.
- Danne arkæologiske data og viden ud fra konkret analytisk arbejde med arkæologisk kildemateriale.
- Anvende digitale kulturarvsressourcer som datakilde og analytisk redskab i den arkæologiske fortolkning og formidling.
- Varetage grundlæggende museale arbejdsopgaver efter gældende standarder og lovgivningsmæssige rammer.
- Anvende grundlæggende tekniske og metodiske færdigheder knyttet til arkæologisk praksis.
- Anvende grundlæggende naturvidenskabelige analysemetoder og vurdere deres potentialer.
- Indgå i aktuelle teoretiske og metodiske diskussioner og anvende videnskabelige metoder i forhold til givne problemstillinger.
- Formidle et arkæologisk materiale og problemstillinger i skrift og tale i en faglig og populærvidenskabelig sammenhæng.

Kompetencer:

En bachelor i arkæologi evner at:

- Forstå og problematisere viden og vidensdannelse i forhold til et faktisk grundlag.
- Håndtere digitale datasæt.
- Sætte sig ind i nye emneområder inden for faget.
- Strukturere egen læring både selvstændigt og i arbejdsfællesskaber.
- Samarbejde, herunder indgå konstruktivt i løsning af konkrete, faglige arbejdsopgaver.

Akademiske kompetencer og kvalifikationer for 3. år: Advanced Archaeological Field Practice

Viden:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Advanced Archaeological Field Practice har:

- Viden om antikvarisk lovgivning.
- Kendskab til forløbet af feltarkæologiske undersøgelser og arkivalsk kontrol.
- Forskningsbaseret viden om identificering og udskillelse af arkæologiske observationsenheder i arkæologiske feltundersøgelser.

- Kendskab til brugen af metadata.
- Viden om metoder til digital efterbehandling af data fra arkæologiske feltundersøgelser.
- Forskningsbaseret forståelse for udgravningen som både teknisk-metodisk og reflektiv-fortolkende proces og dens rolle i arkæologisk vidensdannelse.

Færdigheder:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Advanced Archaeological Field Practice kan:

- Kritisk evaluere feltundersøgelsers resultater og forløb.
- Relatere feltundersøgelsen til relevante teorier og metoder.
- Foretage digitale opmålings-, dokumentations- og registreringsopgaver i forbindelse med arkæologiske feltundersøgelser.
- Udføre arbejdsrutiner på arkæologiske feltundersøgelser.
- Selvstændigt tolke arkæologiske kontekster og fund i felten.
- Foretage digital efterbehandling af dokumentationsmateriale fra arkæologiske feltundersøgelser.
- Foretage digital afrapportering af arkæologiske feltundersøgelser.
- Foretage digital håndtering af stratigrafisk information.
- Foretage databaseregistrering.
- Foretage digital håndtering af stedfæstet information, også med henblik på 3D rekonstruktion.

Kompetencer:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Advanced Archaeological Field Practice evner at:

- Designe databasestruktur og foretage digital registrering og dokumentation af kompleks tekstuel og grafisk information.
- Arbejde såvel selvstændigt som i gruppe med at løse konkrete praktiske arbejdsopgaver.
- Selvstændigt behandle, analysere og tolke et mindre, komplekst materiale.
- Fremlægge skriftlig dokumentation af videnskabelige undersøgelser efter gældende antikvariske regler.
- Tilrettelægge, styre, budgettere og kommunikere en undersøgelse
- Reflektere over undersøgelsens mål og resultater og foretage prioriteringer.

Akademiske kompetencer og kvalifikationer for 3. år: Archaeological Science

Viden:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Archaeological Science har:

- Forskningsbaseret kendskab til naturvidenskaberne i arkæologi, herunder zoologi, botanik, geologi og jordbundsvidenskab, fysik (datering og miljøindikatorer) og kemi (isotoper, DNA).
- Kendskab til grundlæggende prøvetagningsprincipper og prøvebehandling i henholdsvis felt og laboratorie.
- Kendskab til brugen af grundlæggende metoder fra naturvidenskabelige nabo-discipliner i den arkæologiske fortolkning.
- Viden om landskabsudvikling i forhistorisk og historisk tid, herunder indgående viden om fauna, flora, topografi og klima.
- Viden om grundlæggende naturlige formationsprocesser på arkæologiske lokaliteter.

Færdigheder:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Archaeological Science kan:

- Udføre naturvidenskabelige analyser i laboratoriet.
- Vurdere generelle arkæologiske materials bevaringsforhold, herunder træ, knogler og plantefossiler.
- Analysere og tolke arkæologiske fund og kontekster på baggrund af de zoologiske, botaniske og geologiske forhold.
- Integrere en kritisk diskussion af arkæologisk repræsentationsværdi på baggrund af tafonomiske og bevaringsmæssige forhold.

- Anvende naturvidenskabelige indsamlingsstrategier og -metoder samt prøvehåndtering i konkrete feltarkæologiske sammenhænge og i laboratorium.
- Kombinere arkæologiske og naturvidenskabelige fortolkninger af materielle spor af fortiden.

Kompetencer:

En bachelor i arkæologi med specialisering i Archaeological Science evner at:

- Tilrettelægge og udføre prøvetagning til naturvidenskabelig analyse på et velovervejet grundlag.
- Selvstændigt behandle et mindre naturvidenskabeligt prøvemateriale.
- Kritisk og nuanceret bruge naturvidenskabelige analyser og resultater til tolkningsformål.
- Kombinere viden og metoder fra forskellige discipliner i analyse, fortolkning og formidling.
- Fremlægge skriftlig dokumentation af naturvidenskabelige undersøgelser efter gældende normer.

Uddannelsens konstituerende faglige elementer

Uddannelsens fagelementer er sammensat af 13 konstituerende og 1 valgfrit fag på 1.-4. semester efterfulgt af specialisering i enten en 1-faglig bachelor sammensat af 3 konstituerende fag eller en 2-faglig bachelor på 5-6 semester. Discipliner i modulet Periodestudie kombineres mellem Forhistorisk arkæologi I-III og Historisk arkæologi I-III, således at mindst 20 ECTS definerer en profil inden for Forhistorisk eller Historisk arkæologi, og således at valget følger disciplinernes progression over semestrene.

Se bilag 1: Uddannelsens studiediagram for overblik over strukturen på uddannelsen.

På 1. semester introduceres de studerende til arkæologi som arbejdsfelt og akademisk studiefelt gennem disciplinerne 'Arkæologi og Kulturarv' og 'Kulturhistorisk overblik', hvoraf sidstnævnte samtidig giver en fælles basis for de to profiler inden for henholdsvis forhistorisk og historisk arkæologi i Periodestudier på 2.-3. semester. Disciplinen 'Laborativ arkæologi I: Artefakter' sætter de naturvidenskabelige arbejds- og analysemetoder inden for arkæologien og digitale applikationer i centrum, og danner desuden grundlag for genstandsstudier i relation til 'Kulturhistorisk overblik', og senere også for Periodestudierne samt Arkæologisk Udgravning. Ud over en grundlæggende introduktion til analoge som digitale metoder til genstandsstudier i arkæologien giver Laborativ arkæologi en indføring i bl.a. håndtering af relevante apparater og faciliteter (f.eks. mikroskop, 3-D scannere, fotogrammetriudstyr etc.).

På 2. semester giver 'Laborativ arkæologi II: Økofakter' de studerende en introduktion til naturvidenskabelige analysemetoder og tværvideenskabelige dimensioner af arkæologien. Gennem øvelser på konkrete fysiske materialer opnås blandt andet færdigheder i praktisk gennemførelse af basale laboriebaserede undersøgelser. De to fag i Laborativ arkæologi lægger op til 'Arkæologisk feltpraksis', hvor de studerende deltager i en arkæologisk udgravning. Her får de kendskab til forløbet af en feltarkæologisk undersøgelse, basale fortolkningsprocesser samt registrerings- og undersøgelsesmetoder, som tages i anvendelse. 'Laborativ arkæologi I-II' samt 'Arkæologisk feltpraksis', giver de studerende et grundlag for at diskutere og forstå fortolkningsgrundlaget i de periodespecifikke kurser Forhistorisk arkæologi I-III og Historisk arkæologi I-III.

I 3. semester vægtes Periodestudier med to discipliner. I gennem Periodestudierne skabes en sammenhængende viden om materiel kultur og kulturhistoriske processer i Sydsandinavien i relation til en global kulturhistorisk kontekst. De studerendes viden, færdigheder og kompetencer fra Laborativ arkæologi I-II samt Arkæologisk Udgravning inddrages i arbejdet med videnskabeligt datamateriale. Disciplinerne lærer blandt andet de studerende at forholde sig kritisk til faglige problemstillinger og vurdere fagets forskellige kildetyper, metoder og traditioner. Desuden er der et valgfrit fag i Hum-fag – der er et fag udenfor det arkæologiske fagområde se bilag 2: Linksamling, link nr. 1.

På 4. semester uddybes kendskabet til videnskabsteoretiske positioner og problemstillinger samt grundlæggende teoretiske begreber og retninger inden for arkæologien i forløbet 'Studium Generale' efterfulgt af 'Materiel kultur og samfund'. Dette bringes sammen med viden, kompetencer og færdigheder opnået i Periodestudier aktivt i spil i forløbet 'Arkæologiske forskningsprocesser', hvor de studerende igennem et projektorienteret forløb introduceres til de grundlæggende principper for videnskabelig praksis.

5.-6. semester giver mulighed for fordybelse gennem valg af specialiseringerne 'Advanced Archaeological Field Practice' og 'Archaeological Science', hvor uddannelsens praksiselement står særligt stærkt. I arkæologisk feltpraksis indebærer dette udstrakt anvendelse af digital forskningsinfrastruktur samt brug af apparater og faciliteter til prospektering og dokumentationsarbejder (f.eks. totalstationer, dataloggere, magnetometre, metaldetektorer etc.). I 'Archaeological Science'

indebærer dette brugen af basale laboratoriefaciliteter og udstyr som f.eks. mikroskoper, XRF-målere og referencesamlinger.

Således er uddannelsen opbygget af indbyrdes relaterede moduler og discipliner, både vertikalt og horisontalt, som understreger en strukturel opbygning af tværfaglighed, som man tilsvarende oplever på arbejdsmarkedet. De konstituerende fagelementer er samlet i tre moduler med 'Arkæologisk praksis' i uddannelsens 1-2 semester, 'Periodestudie' over 1.-3. semester og 'Arkæologisk teori og metode' overvejende på 4 semester. Dette afspejler sig også i en stigende videnskabskompleksitet gennem uddannelsen (Biggs & Tang 2011), hvor den studerende i modulet Arkæologisk praksis overvejende forventes at kunne identificere, omskrive og anvende simple procedurer, mens disciplinerne i modulet Periodestudie gennem disciplinerne viser en progression fra den mere beskrivende til den analyserende og integrerende videnskabskompleksitet og strukturel tværfaglighed. Endelig forventes den studerende på 4. semester i modulet Arkæologisk teori og metode at kunne teoretisere, generalisere, danne hypoteser og perspektivere, samt bevæge sig fra det specifikke til det abstrakte.

Se bilag 3: Modulkassogram og udkast til modulernes læringsmål

Arkæologisk praksis

Modulet tager udgangspunkt i arkæologiens særlige materielle, tekniske og praksisorienterede faglighed. Gennem øvelser på konkret arkæologiske materiale gives en praksisnær viden om arkæologiske og naturvidenskabelige tilgange til genstandsstudier og naturvidenskabelige analysemetoder samt grundlæggende færdigheder i laboratoriepraksis. Desuden stiftes gennem deltagelse i arkæologisk udgravning bekendtskab med basale og praktiske udgravningstekniske opgaver og arkæologiens særlige fortolkningsrammer.

Modulet består af følgende prøve(r):

1. Laborativ arkæologi I: Artefakter (1. semester)
2. Laborativ arkæologi II: Økofakter (2. semester)
3. Arkæologisk feltpraksis (2. semester)

Periodestudie

Modulet giver forskningsbaseret viden om Sydsjællands kulturog naturhistoriske udvikling og forandringeres relation til globale forhold med en profilering mod forhistorisk eller historisk tid. Samtidig diskuteres det metodiske og teoretiske grundlag for de arkæologiske tolkninger. Studier af objekter, lokaliteter, landskaber og monumenter foretages på campus såvel som on-location

Modulet består af følgende prøve(r), som ud over Kulturhistorisk overblik giver en valgfri sammensætning af disciplinerne (Forhistorisk arkæologi I eller Historisk arkæologi I etc.), hvor de 20/30 valgte ECTS konstituerer profilen.

1. Kulturhistorisk overblik

Linje: Forhistorisk arkæologi

2. Forhistorisk arkæologi I: Stenalder (2. semester)
3. Forhistorisk arkæologi II: Bronzealder og Ældre Jernalder (3. semester)
4. Forhistorisk arkæologi III: Yngre Jernalder og Vikingetid (3. semester)

Linje: Historisk arkæologi

5. Historisk arkæologi I: Tidlig middelalder og Højmiddelalder (2. semester)
6. Historisk arkæologi II: Senmiddelalder (3. semester)
7. Historisk arkæologi III: Renæssance og Nyere tid (3. semester)

Arkæologisk teori og metode

Modulet tager udgangspunkt i forskellige aspekter af arkæologien som forsknings- og praksisfelt. Igennem modulets fire discipliner sættes fokus på arkæologiens samspil med samfundet i historisk og aktuelt perspektiv, udvalgte videnskabsteoretiske positioner og problemstillinger i relation til den arkæologiske teorihistorie, teoretiske forståelser for den materielle kulturs mangesidede roller i et samfund, samt generelle teorier om vidensdannelse i arkæologien og fagets centrale metoder.

Modulet består af følgende prøve(r):

1. Arkæologi og kulturarv (1. semester)
2. Materiel kultur og samfund (4. semester)
3. Studium generale (4. semester)
4. Arkæologiske forskningsprocesser (4. semester)

Specialisation 1. Advanced Archaeological Field Practice

Specialiseringen giver gennem en række projektorienterede forløb, afslutningsvis som leder på egen feltundersøgelse, en stærk profilering inden for feltarkæologisk praksis og digitale opmålings-, registrerings- og dokumentationsmetoder. Gennem arkæologisk feltarbejde og afrapportering efter gældende normer og udstrakt brug af digital forskningsinfrastruktur opnås fortrolighed med avanceret måleudstyr og digitale registreringssystemer til indsamling, bearbejdning, visualisering og kritisk fortolkning af data.

Specialiseringen består af følgende prøve(r):

1. Archaeological field practice and digital data capture (5. semester)
2. Archaeological field practice and digital post-excavation analyses (6. semester)
3. Field project management and leadership (6. semester)

Specialisation 2. Archaeological Science

Specialiseringen introducerer til naturvidenskabelige indsigter, analysemetoder og prøvetagningsprincipper inden for centrale felter som arkæozoologi, arkæobotanik og geoarkæologi, både i laboratoriet og i forbindelse med konkrete arkæologiske undersøgelser, samt til brugen af naturvidenskabelige metoder som tolkningsredskaber i arkæologien.

Specialiseringen består af følgende prøve(r):

1. Science module I: Zooarchaeology (5. semester)
2. Science module II: Archaeobotany (6. semester)
3. Science module III: Geoarchaeology (6. semester)

Begrundet forslag til taxameterindplacering

Efterstræbt taxameterindplacering: 2

Arkæologi som virksomhed har ændret sig markant i løbet af de sidste årtier. Arkæologiske undersøgelser er blevet udpræget mere tekniske, tværfaglige og i meget høj grad instrument-baserede. Sofistikeret måle- og observationsudstyr, anvendelse af droner i forbindelse med fotogrammetri samt en bred vifte af naturvidenskabeligt prøvetagnings- og feltanalytisk udstyr er kommet til at spille en meget central rolle, f.eks. i forbindelse med 'Archaeological chemistry'. Nutidens arkæologer arbejder på mindre og store udgravningsprojekter knyttet til anlægsarbejde, som bachelorer mest i funktion af projektansatte (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 2). Professionalisme samt tekniske og akademiske kompetencer er forventet – også i den nye Museumslov (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 3) og den seneste ændring her til (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 4) og disse gør det muligt for arkæologer at indgå i et effektivt teamwork med offentlige såvel som private aktører. For de hovedsagligt projektansatte bachelorer er især praksisnære, teknisk-analytiske kompetencer centrale: Planlægning, budgettering og gennemførelse af udgravningsprojekter og/eller de dertil knyttede antikvariske og analytiske/naturvidenskabelige processer. Arbejdsgiverne (se Kriterium 1 nedenunder) efterspørger tydeligt dette kompetencesæt (Se Bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring og bilag 4: Uddrag af CFA-notatet tabel 2.5, samt 2.6a) hos nyuddannede bachelorer, mens akademiske og formidlingsmæssige kompetencer i stigende grad ses som relevante, når det kommer til overbygnings- og forskningsuddannelsen.

Den nye arkæologiuddannelse på Aarhus Universitet stiler efter at imødekomme aftagermarkedets ønsker, at afspejle den udvikling, der er sket inden for den antikvarisk virksomheds anvendelse af digitale opmålings-, registrerings- og dokumentationsmetoder samt en stadigt stærkere integration af naturvidenskab i arkæologien. Desuden er det ambitionen fortsat at påvirke arkæologiens faglige udvikling gennem en fremtidsrettet bacheloruddannelse. Igennem den nye uddannelse skal de studerende både bibringes en kritisk forståelse af arkæologiens empiriske felt og teoretiske og metodiske grundlag, kunne bidrage til en samfundsrelevant debat omkring fortiden på et informeret grundlag og – helt afgørende – gives praktisk erfaring med alle de tekniske, logistiske og antikvariske processer, de vil møde på arbejdspladsen.

Den nye bacheloruddannelse er baseret på en integration af digital forskningsinfrastruktur og formaliserede metoder i den analytiske proces, på en integration mellem humaniora og naturvidenskab og på en integration af et digitalt læringsmiljø. Bacheloruddannelsen lægger således, ligesom den takst 2-placerede overbygningsuddannelse i Marinarkæologi på Syddansk Universitet, op til at dimittender opnår kulturhistorisk forståelse koblet med teknisk kompetence. Den nye uddannelse i arkæologi lægger vægt på inddragelse af digitale elementer, såvel pædagogisk (i form af Learning Management Technologies) som analytisk (fx opmåling, digitalisering, georeferering, database, laboratorieundersøgelser og digital registrering i felten, i arkivet og i museernes samlinger). Disse EDB- og udstyrsstøttede aktiviteter kræver både intens, anvendelsesorienteret instruktion, dvs. øgede timetal, og indkøb af hard- og software samt betjeningskompetence og vedligeholdelse af de pågældende apparater, faciliteter og infrastrukturer.

Tekniske, udstyrsstøttede analysemetoder vil i høj grad finde gennemgående anvendelse i uddannelsens feltpraksisdel. For at kvalitetssikre dette centrale element i arkæologiuddannelsen, og for at sikre de studerendes aktive kontakt med vidensgrundlaget på det antikvariske område, vil Aarhus Universitet også i fremtiden udbyde uddannelsesudgravning i universitetsregi, og i tæt samarbejde med Moesgård Museum. Ligesom på overbygningsuddannelsen i Marinarkæologi på Syddansk Universitet vil uddannelsesudgravningerne blive integreret i fagmiljøets feltforskning - dette også med henblik på styrkelse både af udgravningspraksisens didaktiske betydning for uddannelsen samt den forskningsmæssige forankring af uddannelsen generelt. Herved adskiller uddannelsen ved Aarhus Universitet sig fra beslægtede uddannelser, hvor

undervisning i feltpraksisdelen helt eller delvis udliciteres til museums udbydere.

Idet feltpraksisdelen har et klart uddannelsessigte, kan den ikke afvikles inden for de ordinære rammer for bygherrebetalte undersøgelser under museumsloven, hvilket forudsætter dækning af en række betydelige poster i uddannelsenes udgiftsportfølje bl.a.:

- maskinleje
- transport af udstyr og studerende
- leje og indkøb af infrastruktur som skurvogne, toiletvogne, elektricitet, vandforsyning, etc.

Desuden forudsætter gennemførelse af udgravningen konkret følgende faciliteter og apparater:

- magnetometre
- metaldetektorer og
- mobile XRF-målere
- totalstationer
- GPS opmålingsudstyr
- dataloggere og dertil knyttede registreringsdatabaser
- laboratorieudstyr i forbindelse med efterbearbejdning af materialer og fund som mikroskoper, 3D scannere og fotogrammetriudstyr
- opbevaringsfaciliteter
- komparative samlinger og studiesamling
- drift og vedligeholdelse

Ligeledes indgår naturvidenskabelige analysemetoder af artefakter (dvs. arkæologiske objekter) og økofakter (dvs. prøver, der kan give oplysninger om fortidens miljø) gennemgående som nøgleelementer i uddannelsen. Her vil der blive lagt vægt på kompetencer i brugen af fx:

- basalt laboratorieudstyr (herunder sikkerhedsforhold)
- mikroskoper
- stationære XRF-målere og
- referencesamlinger til analyse af øko- og artefakter (fx knogler, sten, keramik, metaller, pollen, vedrester).

Den naturvidenskabelige specialisering i uddannelsen ønskes gennemført i tæt samarbejde med Moesgård Museums Afdeling for Konservering og Naturvidenskab. Denne tæller en række førende eksperter indenfor knoglebestemmelse, pollenanalyse, makrofossilanalyse osv. Integrering af disse eksperter i universitetets undervisningsportofolie har hidtil kun været mulig i meget begrænset omfang, grundet uddannelsens nuværende placering på takst 1.

Arkæologiens nære slægtskab med naturvidenskaberne kommer særligt til udtryk i betydningen af den eksperimentelle tilgang. Eksperimentel arkæologi spiller således en betydelig rolle, ikke alene i formidlingssammenhænge, men i særlig grad også som forskningsmetode. Eksperimentelle forsøg med f.eks. forskellige materialer eller omkring teknologiske processer vil således indgå i flere af undervisningsforløbene i den nye uddannelse (f.eks. Laborativ arkæologi I og II; Perodespecialiseringen eller arkæologiske forskningsprocesser). Gennemførelse af arkæologiske eksperimenter er i høj grad betinget af apparater og faciliteter som skal etableres på Aarhus Universitet Moesgård f.eks.:

- frilandslaboratorium inkl. ballistisk forsøgsanlæg
- mikroskoper
- pyrotekniske anlæg (ovne, esser, smedeanlæg)

- diverse håndværksredskaber og materialer
- drift

Endelig indgår der aktiviteter i den praksisbaserede undervisning, som ikke kan udføres i ordinære undervisningslokaler, eller som stiller krav til en særlig viden, der ikke kan tilegnes gennem litteratur. Dette gælder eksempelvis monument- og landskabsanalyse, som forudsætter undervisning og projekter on-site (særligt relevant for modulet Periodestudie). Dette inkluderer bl.a.:

- feltekskursioner
- surveys
- museumsbesøg

Bemærk at den nye bacheloruddannelse i arkæologi på Aarhus Universitet i høj grad er modelleret efter de såkaldte 'BSc in Archaeology' eller 'BSc in Archaeological Science', der findes på førende udenlandske institutioner som fx University College London, York University eller Durham University (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 5, 6 og 7)

Dermed adskiller den nye arkæologiuddannelse på Aarhus Universitet (AU) sig markant fra de eksisterende bacheloruddannelser i arkæologierne på AU, som påtænkes lukket, og fra den beslægtede uddannelse i arkæologi ved Københavns Universitet. Denne kendetegnes af et klart fokus på klassiske kulturhistoriske emner og teoretiske perspektiver, hvorimod der i langt mindre grad fokuseres på praktiske og tekniske aspekter af arkæologien som arbejdsfelt, på den naturvidenskabelige dimension og de nye digitale værktøjer og applikationsmuligheder.

Forslag til censorkorps

Uddannelsen tilknyttes censorkorps for Forhistorisk Arkæologi. Det ønskes muligt at supplere censorkorpset, således at det samlede korps bl.a. dækker alle de fag/fagelementer, der indgår i uddannelsen. I fald at uddannelsen akkrediteres positivt vil de nuværende censorkorps for hhv. forhistorisk arkæologi, samt middelalder- og renæssancearkæologi anmode om sammenlægning i et fælles korps: censorkorps for arkæologi.

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil.

Bilag til bacheloruddannelsen i arkæologi_29012014.pdf

Kort redegørelse for behovet for den nye uddannelse

Den omfattende arkæologiske udgravningsvirksomhed i Danmark, særligt som følge af implementering af museumslovens kapitel 8, har i mange år skabt et konstant behov for højtuddannede arkæologer i Danmark.

Hovedarbejdsfeltet for dimitterede fra de eksisterende uddannelser er udførelse af arkæologiske udgravninger og de dertil knyttede opgaver. Den naturvidenskabelige dimension af arkæologien er et vækstfelt, både pga. den generelt tiltagende betydning af naturvidenskabelige analysemetoder inden for forskellige grene af arkæologien, deres understøttelse i museumsloven og pga. den omfattende udgravningsvirksomhed i Danmark de senere år.

De eksisterende arkæologiuddannelser i Danmark er i store træk blevet overhalet af den teknologiske udvikling de senere år, særlig inden for den digitale infrastruktur og teknologiske muligheder indenfor arkæologisk feltpraksis, men også på det naturvidenskabelige felt. I modsætning til tidligere, er arkæologien i dag i højere grad et teknisk og naturvidenskabeligt arbejdsområde (se endvidere punkterne ovenfor: Generel beskrivelse af uddannelsen og begrundet taxameterindplacering)

Også museernes har i de senere år gennemgået en voldsom udviklingsproces, hvor igennem især den arkæologiske praksis i tiltagende grad er blevet professionaliseret. Fra ministeriel side er der med den seneste ændring af museumsloven i 2013 (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 4) skabt en ny virkelighed på museerne, og dermed det primære aftagermarked for arkæologer i Danmark. Således fastslås det, at der er behov for et løft af forskningsstandarderne på museerne, hvilket bl.a. sammenknyttes med konkrete publiceringskrav til museernes ansatte, og kravene til museumslederens kvalifikationer.

Samlet set har disse udviklinger på forskellige fronter skabt et overhængende behov for en opdatering af arkæologiuddannelsen, både hvad angår de strukturelle rammer og uddannelsens indhold. Uddannelsen på AU er gennem årene løbende tilpasset de ændrede behov inden for eksisterende rammer, men for at imødekomme de seneste års opfordringer fra aftagerrepræsentanterne (primært de lokale, kulturhistoriske museer) om en tilpasning af uddannelsen til den moderne arbejdsrealitet, sprænges disse rammer endeligt.

Aarhus Universitet afdækkede i efteråret 2013 arbejdsmarkedsbehovet for bachelorer i arkæologi, formålet var, at afdække det nuværende og kommende behov for bachelorer i arkæologi både uden relevant overbygningsuddannelse og med en relevant overbygningsuddannelse. Undersøgelsen blev foretaget af Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) ved Aarhus Universitet i samarbejde med AU Studier, Arts. Undersøgelsen er formidlet i "Notat: Arbejdsmarkedsefterspørgslen efter bachelorer i arkæologi ved Institut for Kultur og Samfund, ARTS, Aarhus Universitet" – herefter bilag 4: uddrag af CFA-notatet) Resultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse indikerer, at der er et betydeligt arbejdsmarkedsbehov for bachelorer fra uddannelsen i arkæologi ved institut for kultur og samfund, Arts, Aarhus Universitet.

Bachelorarbejdsmarked:

- 17 % af respondenterne vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi på deres arbejdsplads.
- 21 % af respondenterne angiver, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi i deres branche.
- 41 % af respondenterne tilkendegiver, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi på det danske arbejdsmarked,

Kandidatarbejdsmarked:

- 63 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på deres arbejdsplads.

- 71 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse i deres branche.
- 63 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på det danske arbejdsmarked.

Generelt tilkendes blandt respondenterne i undersøgelsen en efterspørgsel efter dimittender i arkæologi. Der tilkendes størst behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse. Der udtrykkes samtidig et behov for bachelorer i arkæologi alene, især blandt de respondenter, som er museumsledere.

Det skal understreges at denne nye bacheloruddannelse i arkæologi træder i stedet for de to eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk arkæologi og middelalder- og renæssancearkæologi ved Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet.

Underbygget skøn over det samlede behov for dimittender

Afdækningen af efterspørgslen på bachelorer i arkæologi uden og med en relevant kandidatuddannelse viste at: Respondenterne vurderer samlet, at de vil kunne bruge 13 bachelorer i arkæologi på deres arbejdsplads i dag og 10 om 3-5 år. Samlet vil de kunne bruge 104 bachelorer i arkæologi med en relevant kandidatuddannelse i dag og 83 om 3-5 år. Det angivne antal er en indikation på en betydelig arbejdsmarkedsefterspørgsel efter dimittender i arkæologi, hvor det især er blandt museumsledere, at der tilkendes et stort behov. (bilag 4: Uddrag af CFA-notatet side 2). Endvidere er det væsentligt at påpege, at de adspurgte aftagere kun repræsenterer dele af arbejdsmarkedet indenfor de brancher, hvor arkæologerne finder arbejde.

Der vil årligt blive optaget 55 studerende på den nye bacheloruddannelse i arkæologi, og det estimeres at, der er et førsteårsfratag på omkring 15 % svarende til 8 studerende – således vil der årlig fra 2018 blive uddannet omkring 47 bachelorer, der formodes at størstedelen heraf vil søge om optagelse på en relevant kandidatuddannelse i forlængelse af bacheloruddannelsen. Der er i årligt gennemsnit de seneste 4 år blevet uddannet 26 bachelorer fra de eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk arkæologi og middelalder- og renæssancearkæologi, dvs. sammenlagt 104 bachelorer på 4 år.

Af bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring fremgår det at hvert museum, der har besvaret den kvalitative undersøgelse, kan bruge mellem 2-6 bachelorer i arkæologi med relevant overbygning på deres institution. Endvidere er udsagnene fra de adspurgte aftagere i tråd med den nye ansvarsfordeling på området, hvor samlingen af arkæologisk arbejde i kompetencecentre vil betyde større viden, mere forskning og endnu mere professionelle museer. (bilag 2: Linksamling, link nr. 8) Centrale aftagere i den kvalitative afdækning fremhævede bl.a. følgende "Specialiseringerne imødekommer i langt højere grad arbejdsmarkedets ønsker og behov" og "Med den nye uddannelse vil vi få en model der i meget højere grad er tilpasset nutidens arbejdsmarked, både herhjemme og i udlandet." (Bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring). Således er det sandsynligt at det primære arbejdsmarked for arkæologer fortsat vil være i vækst også i et længere perspektiv. Derudover kommer de sekundære sektorer så som offentlig administration mm..

Det skal igen understreges at, det samlede behov for bachelorer med og uden relevant overbygning skal vurderes på baggrund af, at initiativet erstatter to eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk arkæologi og middelalder- og renæssancearkæologi på Aarhus Universitet.

Hvilke aftagere/aftagerorganisationer har været inddraget i behovsundersøgelsen?

Udviklingen af bacheloruddannelsen i arkæologi og behovsafdækning heraf har involveret følgende eksterne interessenter;

1) Oktober 2013: 12 centrale interessenter blev i en kvalitativ undersøgelse adspurgt om behovet for oprettelse af den nye bacheloruddannelse i arkæologi (bilag 5: Mail og beskrivelse fremsendt ifbm. den kvalitative høring blandt interessenter). Af de 12 svarede otte interessenter (bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring). De adspurgte interessenter er centrale aktører i dansk antikvariske virksomhed og repræsenterer snævert det arbejdsmarked, som dimittenderne vil komme til at agere på.

2) Endvidere blev der den 31. oktober 2013 afholdt et møde med censorformanden for forhistorisk arkæologi Claus Kjeld Jensen og censorformanden for middelalder- og renæssancearkæologi Michael Andersen (bilag 7: Referat fra kontaktmøde mellem arkæologi og censorformænd/fagligt aftagerpanel på Arts, AU). De to censorformænd er de fagnære repræsentanter i instituttets aftagerpanel (se bilag 2: Linksamling, link. nr. 9)

3) I behovsafdækningen, der blev foretaget af CFA fik i alt 65 potentielle aftagere tilsendt et spørgeskema, hvoraf 30 besvarede dette. Svarene er samlet i Notat; Arbejdsmarkedsefterspørgslen efter bachelorer i arkæologi ved Institut for Kultur og Samfund, ARTS, Aarhus Universitet (bilag 4: Uddrag af CFA-notatet, linket øverst i bilaget giver adgang til hele notatet inkl. bilag – uddannelsesbeskrivelse, sammenligning med beslægtede uddannelser og spørgeskema). De adspurgte interessenter kommer fra en bred vifte af både små og store kulturhistoriske institutioner, som varetager antikvarisk virksomhed og/eller kulturhistorisk formidling, samt et tilgrænsende og potentielt arbejdsmarked inden for kommunal og statslig forvaltning, bygge- og anlægsvirksomhed, fonde og andre potentielle samarbejdspartnere. Se respondentlisten over adspurgte interessenter i bilag 4: Uddrag af CFA-notatet. De adspurgte er udvalgt ud fra ovenstående kriterier og repræsenterer derfor et bredere arbejdsmarked end aftagerne adspurgt i den kvalitative undersøgelse.

Interne fora:

4) Uddannelsesfagudvalget arkæologi har på deres møder i foråret og efteråret 2013 diskuteret og udviklet uddannelsesinitiativer

5) Der er afholdt to møder for de studerende hhv. 8. marts og 30. oktober 2013

Hvordan er det sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov?

En række af ændringerne, ift. de eksisterende arkæologiske bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk og middelalder- og renæssancearkæologi, er en direkte imødekomme af allerede formuleret behov i aftagermiljøet (se endvidere punkterne ovenfor: Generel beskrivelse af uddannelsen og begrundet taxameterindplacering):

- Aftagernes ønske om en i højere grad praksisorienteret uddannelse er imødekommet igennem en tilsvarende indholdsmæssig tilrettelæggelse af uddannelsen, som i langt højere grad end hidtil, og også i sammenligning med beslægtede uddannelsesstilbud i Danmark, tager udgangspunkt i den arkæologiske arbejdsvirkelighed på aftagermarkedet.
- Aftagernes ønske om en styrkelse af praktiske færdigheder, særligt på udgravningsområdet, er imødekommet igennem specialiseringsmuligheden 'Advanced Archaeological Field Practice'
- Aftagernes ønske om et bedre kendskab af det primære arkæologiske kildegrundlag er blevet imødekommet ved styrkelse af dette felt inden for periodespecialiseringen. Aftagernes ønske om en fælles introduktion til forhistorien i sin helhed er imødekommet med indførelsen af faget "Kulturhistorisk overblik" (10 ECTS) på 1. semester.

Kvalitativ aftagerhøring blandt centrale interessenter foretaget i oktober 2013:

Generelt var de adspurgte aftagere mere end tilfredse med uddannelsesinitiativet som det forelå, og de mente at nyudviklingen af de arkæologiske uddannelser var både relevant og tiltrængt for at møde både aktuelle og fremtidige behov på det kulturhistoriske arbejdsmarked,

I forbindelse med den kvalitative høring efterlyste flere af de adspurgte aftagere en fælles introduktion til arkæologierne.

Ønsket herom er tydeligst formuleret af overinspektør Lennart S. Madsen fra Museum Sønderjylland;

"Jeg synes det er ærgerligt, at når man endelig havde chancen for at slå bro over den ulyksalige skillelinje, der ligger mellem slutningen af vikingetiden og begyndelsen af tidlig middelalder, så bruger man den ikke. For en gruppe af aftagerne, nemlig museerne, ville det være perfekt, hvis alle disse nye bachelorer havde snuset til hinandens fag i mindst ét kursusforløb. Jeg vil derfor foreslå, at man erstatter de to kurser "vikingetid" og "tidlig middelalder" med et kursus – gerne over to semestre og tvunget – med titlen "vikingetid og tidlig middelalder"! Så ville de nye bachelorer fra starten være indstillet på, at det er legitimt at brede sig over begge uddannelser (forhistorie og middelalder/renæssance) senere hen. Og de ville samtidigt få ind med modermælken, at ude i det virkelige liv bliver der i mindre og mindre grad skelnet mellem om man er forhistoriker eller middelalderarkæolog. Og det kunne være, at man dermed også ville være med til at tvinge forskning igennem, der ville lukke det hul!" (bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring)

De samme overvejelser havde censorformanden for forhistorisk arkæologi Claus Kjeld Jensen (CKJ) og censorformand for middelalder- og renæssancearkæologi Michael Andersen (MA) (se bilag 7: Referat fra kontaktmøde mellem arkæologi og censorformænd)

Arbejdsgruppen bag uddannelsesinitiativet imødekom dette ønske ved på 1. semester at indarbejde faget "Kulturhistorisk overblik" (10 ECTS), der giver et fælles empirisk og kulturhistorisk udgangspunkt, ikke blot for de to profiler inden for henholdsvis forhistorisk og historisk arkæologi, men også for uddannelsens øvrige discipliner.

Censorformændene havde følgende kommentarer til bacheloruddannelsens kompetenceprofil:

CKJ og MA fremhævede som positivt, at uddannelsen

- o "afspejler den virkelige verden og de elementer, som man kommer til at arbejde med i det virkelige job."
- o "Meget fine kompetencemål."

- o "Meget relevant."
- o "Godt afsæt i den virkelige verden."

CKJ og MA var begge meget positive over muligheden for at lave en 1.faglig bacheloruddannelse (180 ECTS). Det blev samtidigt understreget, at bacheloruddannelsen ikke kan stå alene, men må ses som sammenhængende med en kandidatuddannelse. En KA-medarbejder er ikke meget dyrere, og der er på museerne i øvrigt fokus på ansættelse på højeste niveau (PhD).

Behovsafdækningen udført af CFA viste med al tydelighed, at der er en efterspørgsel på denne nye type af bachelorer i arkæologi – se bl.a. tabel 2.6 og 2.6a i bilag 4: Uddrag af CFA-notatet. Der var flere aftagere der udtrykte en mindre bekymring om, at periodestudierne blev for overfladiske, når de studerende frit kunne sammensætte disse. Derfor er der kommet en binding herpå; Discipliner i modulet Periodestudie kombineres mellem Forhistorisk arkæologi I-III og Historisk arkæologi I-III, således at mindst 20 ECTS definerer en profil inden for Forhistorisk eller Historisk arkæologi, og således at valget følger disciplinernes progression over semestrene.

Sammenhæng med eksisterende uddannelser

Københavns Universitet (KU) udbyder som det eneste andet universitet i Danmark ligeledes bacheloruddannelser i arkæologi; hhv. forhistorisk, klassisk og nærorientalsk. Mens uddannelserne i klassisk og nærorientalsk arkæologi har et andet genstandsfelt og andre fagtraditioner, har uddannelsen i forhistorisk arkæologi en række lighedspunkter med den foreslåede uddannelse; primært hvad angår periodisering og grundlæggende arkæologiske teorier og metoder.

Arkæologiuddannelsen på KU formidler primært verdensarkæologi og monofaglig genstandsorienteret empiri. Med en styrkelse af praksisdimensionen og ikke mindst satsningen på den stærke integration af digitale og naturvidenskabelige elementer, vil arkæologiuddannelsen på AU få en markant anderledes profil end uddannelsen på KU: På afgørende vis (og i vis modsætning til KU) har den nye uddannelse på AU et bæredygtigt curriculum med målet om strukturel tværfaglighed i sigte (se fx Elkana 2009; Elkana et al. 2010 og Chettiparamb 2007, s. 20). Digitale undervisnings- og praksiselementer, udstyrsstøttede state-of-the-art udgravnings- og undersøgelsesmetoder samt naturvidenskabelige analysemetoder står stærkt som faglige kernelementer og danner snitflader med fagets naturlige og daglige fagpartnere (fx geologi, biologi, økologi, agrobiologi, geografi, historie, arkitektur). Disse aspekter supplerer de mere traditionelle, og stadig centrale, humanistiske elementer og vil munde ud i alsidige dimittender, der finder sig til rette på det dynamiske, kulturhistoriske arbejdsmarked i nutiden og fremtiden. Uddannelsens regionale fokus på Skandinavien og Europa koblet med det stærke praksiselement gør, at uddannelsen nøje kan efterkomme aftagernes ønske om dimittendernes kompetenceprofil (se Kriterium 1 overfor).

Den nye arkæologiuddannelse på AU vil især være adgangsgivende til følgende fagnære kandidatuddannelser:

- Forhistorisk arkæologi (AU, retskrav)*
- Middelalder- og renæssancearkæologi (AU, retskrav)*
- Bæredygtig kulturarvsmanagement (AU)
- Arkæologi (KU)
- Marinarkæologi (SDU)

*(Retsskrav;

Bachelorer med profil i forhistorisk arkæologi og specialisering i 'Advanced Archaeological Field Practice' eller 'Archaeological Science' har retskrav på kandidatuddannelsen i forhistorisk arkæologi

Bachelorer med profil i middelalder- og renæssancearkæologi og specialisering i 'Advanced Archaeological Field Practice' eller 'Archaeological Science' har retskrav på kandidatuddannelsen i middelalder- og renæssancearkæologi)

I forbindelse med behovsafdækningen udført af CFA blev aftagere spurgt om merværdien af den nye bacheloruddannelse i arkæologi ifht. beslægtede uddannelser i Danmark (bilag 9: Sammenligning med beslægtet uddannelse). Af tabel 2.7 i bilag 4: Uddrag af CFA-notatet, ses det at 77% af respondenterne mener, at den her foreslåede bacheloruddannelse er relevant eller mere relevant end bacheloruddannelsen i forhistorisk arkæologi ved Københavns Universitet. Kvalitative udsagn er følgende:

"Der er brug for bachelorer, der har gode kundskaber indenfor den praktiske løsning af arkæologien på provinsmuseerne. Herunder også kundskaber indenfor naturvidenskab, som anvendes i stor stil ved undersøgelserne. Det generelle billede af bachelorer har tidligere været, at de ved en del om de teoretiske sider af arkæologien, men stort set intet om den praktiske side."

og

"Mange museer står med spaden i nyere tid. Dette er endnu ikke et fast periodekursus på bacheloruddannelsen Københavns Universitet. Så muligheden for at uddanne sig i Historisk arkæologi, altså hvis denne del af uddannelsen kommer helt op i nyere tid på den nye 2-årige grunduddannelse, er en vigtig forbedring af de fremtidige arkæologers

kompetencer.”

(begge citater er hentet fra CFA-notatet – link i bilag 4: Uddrag af CFA-notatet)

Rekrutteringsgrundlag

Uddannelsen retter sig mod den gruppe af danske studerende, der allerede søger om optagelse på de eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk og middelalder- og renæssancearkæologi, ligesom uddannelsen potentielt vil kunne tiltrække nye arkæologistuderende, der ønsker en stærkere profilering indenfor feltarkæologisk praksis og digitale opmålings-, registrerings- og dokumentationsmetoder eller naturvidenskabelige indsigter og analysemetoder end landets øvrige arkæologiuddannelser tilbyder. Traditionelt rekrutterer arkæologi studerende med et sprogligt grundlag, men med uddannelsens mere sammensatte profil forventes den også kunne tiltrække studerende med matematisk-naturvidenskabelige studieretninger. På 3. året retter uddannelsen sig desuden mod udenlandske arkæologistuderende, og der arbejdes på at indgå gensidigt forpligtigende aftaler med stærke arkæologiske forsknings- og uddannelsesmiljøer i hhv. York, Leiden og Uppsala i form af egentlige mobilitetsvinduer.

Konsekvenser for beslægtede uddannelser:

Hvis bacheloruddannelsen i arkæologi godkendes, vil det betyde nedlukning af de eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk arkæologi og middelalder- og renæssancearkæologi ved Aarhus Universitet.

Den nye bacheloruddannelse i arkæologi menes ikke at have nogen konsekvenser for bacheloruddannelserne på KU, da de to arkæologiuddannelser i store træk forventes at rekruttere regionalt, altså henholdsvis fra Øst- og Vestdanmark.

Forventet optag

Der forventes et optag på 55 studerende, svarende til det summerede antal studerende der årligt optages på de to eksisterende bacheloruddannelser i hhv. forhistorisk arkæologi og middelalder- og renæssancearkæologi på Institut for Kultur og Samfund, Faculty of Arts, AU. Hvis nærværende bacheloruddannelse i arkæologi godkendes, vil det betyde nedlukning af de ovenfor nævnte eksisterende bacheloruddannelser.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Afslag

Ansøgningsrunde

2014 - 1

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

Afgørelse_AU_Arkæologi.pdf

Samlet godkendelsesbrev

Bilagssamling:

Bilag 1: Uddannelsens studiediagram

Bilag 2: Linksamling

Bilag 3: Modulkassogram og udkast til modulernes læringsmål

Bilag 4: Uddrag af "Notat; Arbejdsmarkedsefterspørgslen efter bachelorer i arkæologi ved Institut for Kultur og Samfund, ARTS, Aarhus Universitet

Bilag 5: Mail og beskrivelse fremsendt ifbm. den kvalitative høring blandt interessenter

Bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring

Bilag 7: Referat fra kontaktmøde mellem arkæologi og censorformændene/
fagligt aftagerpanel på Arts, AU

Bilag 8: Sammenligning med beslægtede uddannelser
(medsendt den kvantitative høring blandt interessenter – CFA-notatet)

Bilag 1: Uddannelsens studiediagram

1. semester	Arkæologi og kulturarv (10 ECTS)	Laborativ arkæologi I: Artefakter (10 ECTS)	Kulturhistorisk overblik (10 ECTS)
2. semester	Arkæologisk feltpraksis (10 ECTS)	Laborativ arkæologi II: Økofakter (10 ECTS)	Forhistorisk arkæologi I: Stenalder (10 ECTS) <i>eller</i> Historisk arkæologi I: Tidlig middelalder og Højmiddelalder (10 ECTS)
3. semester	Hum-fag (10 ECTS)	Forhistorisk arkæologi II: Bronzealder og Ældre jernalder (10 ECTS) <i>eller</i> Historisk arkæologi II: Senmiddelalder (10 ECTS)	Forhistorisk arkæologi III: Yngre jernalder og Vikingetid (10 ECTS) <i>eller</i> Historisk arkæologi III: Renæssance og Nyere tid (10 ECTS)
4. semester	Studium generale (10 ECTS)	Materiel kultur og samfund (10 ECTS)	Arkæologiske forskningsprocesser (10 ECTS)
Specialisation 1	Advanced Archaeological Field Practice		
5. semester	Bachelorprojekt (15 ECTS)	Archaeological field practice and digital data capture (15 ECTS)	
6. semester	Archaeological field practice and digital post-excavation analyses (15 ECTS)	Field project management and leadership (15 ECTS)	
Specialisation 2	Archaeological Science		
5. semester	Bachelorprojekt (15 ECTS)	Science module I (15 ECTS)	
6. semester	Science module II (15 ECTS)	Science module III (15 ECTS)	
2-faglig BA	2-faglig bachelor		
5. semester	Bachelorprojekt (15 ECTS)	Tilvalg uden for arkæologi (15 ECTS)	
6. semester	Tilvalg uden for arkæologi (30 ECTS)		

Bilag 2: Linksamling

1: Valgfrit fag i Hum-fag – der er et fag udenfor det arkæologiske fagområde

<http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/undervisning/humfag/>

2: Nutidens arkæologer arbejder på mindre og store udgravningsprojekter knyttet til anlægsarbejde, som bachelorer mest i funktion af projektansatte

<http://www.archaeology.dk/14732/>

3: Den nye Museumslov

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=12017>)

4: Seneste ændringer til Museumsloven

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=144939>

5: University College London

http://www.ucl.ac.uk/archaeology/studying/undergraduate/degrees/ba_bsc_archaeology/bsc_structure)

6: York University

(<http://www.york.ac.uk/archaeology/undergraduates/courses/bsc-archaeology/>)

7: Durham University

(https://www.dur.ac.uk/archaeology/undergraduate/undergrad_courses/bsc_archaeology/)

8: Artikel: "Ansvar for arkæologisk arbejde fordeles på færre museer"

<http://www.kulturstyrelsen.dk/index.php?id=24976>

9: Sammensætningen af instituttets aftagerpanel

<http://cas.au.dk/om-nstituttet/organisation/aftagerpaneler/>

Bilag 3: Modulkassogram og udkast til modulernes læringsmål

Moduler	Arkæologisk praksis	Periodestudie	Arkæologisk teori og metode
Semestre			
1. semester	Laborativ arkæologi I: Artefakter (10 ECTS)	Kulturhistorisk overblik (10 ECTS)	Arkæologi og kulturarv (10 ECTS)
2. semester	Laborativ arkæologi II: Økofakter (10 ECTS)	Forhistorisk arkæologi I: Stenalder (10 ECTS) <i>Eller</i> Historisk arkæologi I: Tidlig middelalder og Højmiddelalder (10 ECTS)	
	Arkæologisk feltpraksis (10 ECTS)		
3. semester	Hum-fag (10 ECTS)	Forhistorisk arkæologi II: Bronzealder og Ældre jernalder (10 ECTS) <i>eller</i> Historisk arkæologi II: Senmiddelalder (10 ECTS)	
		Forhistorisk arkæologi III: Yngre jernalder og Vikingetid (10 ECTS) <i>eller</i> Historisk arkæologi III: Renæssance og Nyere tid (10 ECTS)	
4. semester			Studium generale (10 ECTS)
			Materiel kultur og samfund (10 ECTS)
			Arkæologiske forskningsprocesser (10 ECTS)
Specialisation 1	Advanced Archaeological Field Practice		
5. semester	Bachelor-projekt (15 ECTS)	Archaeological field practice and digital data capture (15 ECTS)	
6. semester	Archaeological field practice and digital post-excavation analyses (15 ECTS)	Field project management and leadership (15 ECTS)	
Specialisation 2	Archaeological Science		
5. semester	Bachelor-projekt (15 ECTS)	Science module I: Zooarchaeology (15 ECTS)	
6. semester	Science module II: Archaeobotany (15 ECTS)	Science module III: Geoarchaeology (15 ECTS)	
2-faglig BA	2-faglig bachelor		
5. semester	Bachelor-projekt (15 ECTS)	Tilvalg uden for arkæologi (15 ECTS)	
6. semester	Tilvalg uden for arkæologi (30 ECTS)		

Udkast til modulernes læringsmål

Arkæologisk praksis

Modulet tager udgangspunkt i arkæologiens særlige materielle, tekniske og praksisorienterede faglighed. Gennem øvelser på konkret arkæologiske materiale gives en praksisnær viden om arkæologiske og naturvidenskabelige tilgange til genstandsstudier og naturvidenskabelige analysemetoder samt grundlæggende færdigheder i laboratoriepraksis. Desuden stiftes gennem deltagelse i arkæologiske udgravning bekendtskab med basale og praktiske udgravningstekniske opgaver og arkæologiens særlige fortolkningsrammer.

Modulet består af følgende prøve(r):

1. Laborativ arkæologi I: Artefakter
2. Laborativ arkæologi II: Økofakter
3. Arkæologisk feltpraksis

Gennem det faglige arbejde med modulets disciplin(er), skal den studerende erhverve sig følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden:

- Basal viden om arkæologiske genstande og materialer.
- Basal viden om håndtering og bevaring af genstande.
- Viden om klassifikation og morfologi på konkret materiale.
- Kendskab til naturvidenskabelige analysemetoder og tværvideenskabelige felter, herunder dateringsmetoder, isotopanalyser, pollenanalyse, zooarkæologi, arkæobotanik, biologisk antropologi og jordbundsforskning.
- Forståelse for arkæologisk praksis som reflektiv proces og dens rolle i arkæologisk vidensdannelse
- Kendskab til forløbet af feltarkæologiske undersøgelser.
- Kendskab til metoder til feltarkæologiske undersøgelser.
- Kendskab til identificering og udskillelse af arkæologiske observationsenheder i arkæologisk praksis.

Færdigheder:

- Færdighed i at udføre arkæologiske materialeanalyser med inddragelse af grundlæggende analoge såsom digitale metoder.
- Færdighed i at udføre arkæologiske materialeanalyser med inddragelse af grundlæggende naturvidenskabelige analyser.
- Færdighed i at foretage basal bestemmelse af ved, makrofossiler og af dyre- og menneskeknogler.
- Færdighed i at identificere situationer, hvor naturvidenskabelige metoder kan komme til anvendelse i arkæologiske sammenhænge.
- Færdighed i basale opmålings-, dokumentations- og registreringsopgaver i arkæologisk praksis.
- Færdighed i udførelse af basale arbejdsrutiner på en arkæologisk udgravning.

Kompetencer:

- Evner at arbejde såvel selvstændigt som i gruppe med at løse konkrete praktiske arbejdsopgaver.
- Evner at anvende analytisk apparatur.

Periodestudie

Modulet giver forskningsbaseret viden om Sydsjællands kulturs- og naturhistoriske udvikling og forandringerne relation til globale forhold med en profilering mod forhistorisk eller historisk tid. Samtidig diskuteres det metodiske og teoretiske grundlag for de arkæologiske tolkninger. Studier af objekter, lokaliteter, landskaber og monumenter foretages på campus såvel som on-location

Modulet består af følgende prøve(r), som ud over Kulturhistorisk overblik giver en valgfri sammensætning af disciplinerne (Forhistorisk arkæologi I eller Historisk arkæologi I etc.), hvor de 20/30 valgte ECTS konstituerer profilen.

1. Kulturhistorisk overblik

Linje: Forhistorisk arkæologi

2. Forhistorisk arkæologi I: Stenalder
3. Forhistorisk arkæologi II: Bronzealder og Ældre Jernalder
4. Forhistorisk arkæologi III: Yngre Jernalder og Vikingetid

Linje: Historisk arkæologi

5. Historisk arkæologi I: Tidlig middelalder og Højmiddelalder
6. Historisk arkæologi II: Senmiddelalder
7. Historisk arkæologi III: Renæssance og Nyere tid

Gennem det faglige arbejde med modulets disciplin(er), skal den studerende erhverve sig følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden:

- Sammenhængende viden om materiel kultur og dens udvikling i Sydsandinavien, herunder kendskab til centrale genstandsgrupper og anlægstyper, deres datering, tolkning og relation til en global kulturhistorisk kontekst.
- Overblik over kulturhistoriske processer inden for de studerede perioder (linje i Forhistorisk arkæologi og Historisk arkæologi).
- Overblik over den natur- og menneskeskabte udvikling af landskabet i Sydsandinavien.
- Kendskab til systematisering af data.
- Viden om relevante kildetyper, metoder og nabovidenskaber.

Færdigheder:

- Færdighed i at beskrive, bestemme, systematisere og analysere et videnskabeligt datamateriale.
- Færdighed i at identificere og fremlægge arkæologiske problemstillinger med inddragelse af relevante kilder.
- Færdighed i at vurdere et arkæologisk materiales repræsentativitet og forholde sig kritisk til et kildematerials udsagnsværd.
- Færdighed i at forholde sig kritisk og konstruktivt til faglige problemstillinger.
- Færdighed i brug og kritisk evaluering af naturvidenskabelige og humanistiske dateringsmetoder.
- Færdighed i at vurdere og kommentere fagets metoder og traditioner
- Færdighed i at søge og bedømme kvalitet og autenticitet af faglig information.
- Færdighed i at formidle skriftligt og mundtligt og anvende formelle normer for videnskabeligt forfatterskab.

Kompetencer:

- Kan danne sig et sammenhængende overblik over et stort komplekst vidensområde.
- Kan kategorisere iagttagelser selvstændigt i henhold til eksisterende klassifikationssystemer.
- Kan arbejde selvstændigt såvel som i gruppe på at løse konkrete arbejdsopgaver.

Arkæologisk teori og metode

Modulet tager udgangspunkt i forskellige aspekter af arkæologien som forsknings- og praksisfelt. Igennem modulets fire discipliner sættes fokus på arkæologiens samspil med samfundet i historisk og aktuelt perspektiv, udvalgte videnskabsteoretiske positioner og problemstillinger i relation til den arkæologiske teorihistorie, teoretiske forståelser for den materielle kulturs mangesidede roller i et samfund, samt generelle teorier om vidensdannelse i arkæologien og fagets centrale metoder.

Modulet består af følgende prøve(r):

1. Arkæologi og kulturarv
2. Materiel kultur og samfund
3. Studium generale
4. Arkæologiske forskningsprocesser

Gennem det faglige arbejde med modulets disciplin(er), skal den studerende erhverve sig følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden:

- Generelt kendskab til humanioras historiske og aktuelle status som lærdoms-, videnskabs- og kulturinstitution samt forbindelsen til social- og naturvidenskaberne.
- Generelt kendskab til almene filosofiske og teoretiske problemstillinger i relation til videnskabelig viden i forskning og i den bredere offentlighed.
- Generelt kendskab til videnskabelig praksis og etiske rammer for videnskabeligt forfatterskab
- Kendskab til arkæologiens skiftende rolle i forhold til ideologiske og politiske diskurser i både historisk og aktuelt perspektiv.
- Et kendskab til hovedtræk i arkæologiens teori-historie.
- Et kendskab til grundlæggende teoretiske begreber og retninger inden for arkæologien.
- Et bredt kendskab til teorier om materiel kulturs rolle i samfund.
- Indsigt i udvalgte videnskabsteoretiske positioner og problemstillinger, som spiller en central rolle i den videnskabelige debat i arkæologien.
- Teoretisk viden om vidensdannelsen i arkæologien herunder samspillet mellem empiri og teori - perception og refleksion, observation og fortolkning.

Færdigheder:

- Kan anvende teorier om materiel kulturs rolle i et samfund, og kan analysere konkrete eksempler på denne baggrund.
- Færdighed i at inddrage teoretiske diskussioner i konkrete arkæologiske problemstillinger.
- Færdighed i at anvende af teoretiske begreber i arbejdet med fortolkningen af fortidige samfund.
- Færdighed i refleksion over sammenhænge mellem teoretiske strømninger og faglige fokusområder i arkæologien.
- Færdighed i at forholde sig kritisk og konstruktivt til videnskabelige problemstillinger.
- Færdighed i at identificere videnskabelige problemstillings teoretiske og metodiske forudsætninger.

Kompetencer

- Evner at forholde sig kritisk og konstruktivt til faglige problemstillinger og kunne identificere disses teoretiske forudsætninger.
- Evner at kombinere og kontrastere forskellige teoretiske opfattelser.
- Evner at vurdere og kommentere videnskabelige metoder og traditioner
- Evner at reflektere over humanioras relevans og rolle i det moderne samfund.
- Evner at anvende digital forskningsinfrastruktur.
- Evner at anvende formelle analysemetoder.

Specialisation 1. Advanced Archaeological Field Practice

Specialiseringen giver gennem en række projektorienterede forløb, afslutningsvis som leder på egen feltundersøgelse, en stærk profilering inden for feltarkæologisk praksis og digitale opmålings-, registrerings- og dokumentationsmetoder. Gennem arkæologisk feltarbejde og afrapportering efter gældende normer og udstrakt brug af digital forskningsinfrastruktur opnås fortrolighed med avanceret måleudstyr og digitale registreringssystemer til indsamling, bearbejdning, visualisering og kritisk fortolkning af data.

Specialiseringen består af følgende prøve(r):

1. Archaeological field practice and digital data capture
2. Archaeological field practice and digital post-excavation analyses
3. Field project management and leadership

Gennem det faglige arbejde med specialiseringens disciplin(er), skal den studerende erhverve sig følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden – den studerende har:

- Viden om antikvarisk lovgivning og forvaltning.
- Kendskab til det praktiske forløb af arkæologiske undersøgelser, survey og arkivalsk kontrol.
- Viden om metoder til feltarkæologiske undersøgelser, herunder inddragelsen af forskellige naturvidenskaber.
- Viden om identificering og udskillelse af arkæologiske observationsenheder i arkæologiske feltundersøgelser.
- Kendskab til brugen af metadata.

- Viden om metoder til digital efterbehandling af data fra arkæologiske feltundersøgelser.
- Forståelse for udgravningsmetoders betydning for data.
- Forståelse for udgravningen som refleksiv proces og dens rolle i arkæologisk vidensdannelse.

Færdighed – den studerende kan:

- kritisk evaluere udgravningernes resultater og forløb.
- relatere udgravningen til relevante teorier og metoder.
- udføre avancerede opmålings-, dokumentations- og registreringsopgaver med henblik på 3D rekonstruktion i forbindelse med arkæologiske feltundersøgelser.
- udføre videregående arbejdsrutiner på en arkæologisk udgravning.
- foretage digital efterbehandling af fundmateriale og registreringsoplysninger fra udgravninger.
- foretage digital fortolkning og afrapportering af arkæologiske feltundersøgelser.
- Foretage digital håndtering af stratigrafisk information.
- foretage databaseregistrering.
- håndtere stedfæstet information.

Kompetencer – den studerende evner at

- foretage digital registrering og dokumentation af kompleks tekstuel og grafisk information.
- arbejde selvstændigt såvel som i gruppe med at løse konkrete praktiske arbejdsopgaver.
- selvstændigt at behandle et mindre, komplekst materiale.
- fremlægge skriftlig dokumentation af videnskabelige undersøgelser.

Specialisation 2. Archaeological Science

Specialiseringen introducerer til naturvidenskabelige indsigter, analysemetoder og prøvetagningsprincipper inden for centrale felter som arkæozoologi, arkæobotanik og geoarkæologi, både i laboratoriet og i forbindelse med konkrete arkæologiske undersøgelser, samt til brugen af naturvidenskabelige metoder som tolkningsredskaber i arkæologien.

Specialiseringen består af følgende prøve(r):

1. Science module I: Zooarchaeology
2. Science module II: Archaeobotany
3. Science module III: Geoarchaeology

Gennem det faglige arbejde med specialiseringens disciplin(er), skal den studerende erhverve sig følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden – den studerende har:

- viden om geologi og jordbundsvidenskab, fysik (datering og miljøindikatorer) og kemi (isotoper, DNA).
- Kendskab til grundlæggende prøvetagningsprincipper og prøvebehandling i henholdsvis felt og laboratorie.
- Kendskab til brugen af grundlæggende metoder fra naturvidenskabelige naboriscipliner i den arkæologiske fortolkning.
- Viden om landskabsudvikling i forhistorisk og historisk tid, herunder indgående viden om fauna, flora, topografi og klima.
- Viden om grundlæggende naturlige formationsprocesser på arkæologiske lokaliteter.

Færdigheder – den studerende kan:

- Udføre naturvidenskabelige analyser i laboratoriet.
- Bedømme generelle arkæologiske materialers bevaringsforhold, herunder træ, knogler og plantefossiler.
- Analysere og tolke arkæologiske fund og kontekster på baggrund af de zoologiske, botaniske og geologiske forhold.
- Integre en kritisk diskussion af arkæologisk repræsentationsværdi på baggrund af tafonomiske og bevaringsmæssige forhold.
- Anvende naturvidenskabelige indsamlingsstrategier og -metoder samt prøvebehandling i konkrete feltarkæologiske sammenhænge og i laboratorium.
- Kombinere arkæologiske og naturvidenskabelige fortolkninger af materielle spor af fortiden.

Kompetencer – den studerende evner at:

- Tilrettelægge og udføre prøvetagning til naturvidenskabelig analyse på et velovervejet grundlag.
- Selvstændig behandle et mindre naturvidenskabeligt prøvemateriale.
- Kritisk og nuanceret brug naturvidenskabelige analyser og resultater til tolkningsformål.
- Kombinere viden og metoder fra forskellige discipliner i analyse, fortolkning og formidling.
- Fremlægge skriftlig dokumentation af naturvidenskabelige undersøgelser efter gældende normer.

Bilag 4: Uddrag af "Notat; Arbejdsmarkedsefterspørgslen efter bachelorer i arkæologi ved Institut for Kultur og Samfund, ARTS, Aarhus Universitet (Bilag 4: Uddrag af CFA-notatet)

Hele notatet er uploadet her:

http://arts.au.dk/fileadmin/www.au.dk/om_au/Arts/Dokumenter_-_diverse/CFA-notat_BA_i_arkaeologi.pdf

Dette resumé er baseret på et større undersøgelsesarbejde om holdningen til og efterspørgslen efter bacheloruddannelsen i arkæologi ved Institut for Kultur og Samfund (IKS), Faculty of Arts, Aarhus Universitet. Undersøgelsen kortlagde, ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse, hvorvidt der er et arbejdsmarked for dimittender i arkæologi både uden og med en relevant overbygning.

Ved at opsøge og kortlægge mulige arbejdspladser for dimittender i arkæologi var formålet med denne undersøgelse at afdække den konkrete efterspørgsel efter dimittenderne på kort og mellemlangt sigt.

Spørgeskemaundersøgelsen, udarbejdet i samarbejde mellem Dansk Center for Forskningsanalyse og studieadministrationen ved Arts, blev sendt til et udvalg af potentielle aftagere og interessenter, som fagmiljøet ved IKS havde udpeget. Et elektronisk spørgeskema blev sendt ud til de udvalgte potentielle aftagere og interessenter via e-mail, som efterfølgende havde to uger til at besvare via et personligt link. En liste over respondenterne er vedlagt – respondentoversigt.

Respondentbeskrivelse

De potentielle aftagere og respondenter er udvalgt af fagmiljøet ud fra de ovennævnte forventede beskæftigelsesområder og jobfunktioner. Spørgeskemaundersøgelsen er derfor udsendt til ledere af museer med og uden arkæologiske afdelinger, ledere i kommuner og regioner med ansvar for kultur samt ledere for fonde.

De udvalgte aftagerne er ledere, som har ansættelsesansvar og/eller, som må forventes at have et generelt strategisk ansvar i deres institution eller virksomhed. Netop disse aftagere kan give kvalificerede vurderinger af behovet på deres arbejdsplads og qua deres erhvervs erfaring og ekspertise kan de ligeledes give kvalificerede bud på det specifikke behov i deres egne brancher og på det danske arbejdsmarked generelt.

Spørgeskemaundersøgelsen blev sendt til 65 potentielle aftagere og interessenter, hvoraf 30 besvarede spørgeskemaet. **Tabel 1.1** viser fordelingen af respondenterne i deres respektive fagfelter. Hovedparten af respondenterne er Museumsdirektører, -chefer og -ledere i museer med arkæologiske afdelinger.

Institutionstype	Antal	Procent
Museer	23	76,7
Øvrige	7	23,3
Total	30	100

Arbejdsgivers efterspørgselsvurdering

I denne delundersøgelse er respondenterne blevet bedt om at læse en beskrivelse af uddannelsen (se bilag 2) og derefter tage stilling til behovet for dimittender i arkæologi. Respondenterne er blevet bedt om at vurdere behovet for både bachelorer i arkæologi og bachelorer i arkæologi med en relevant kandidatoverbygning. På baggrund heraf har en betydelig del af respondenterne peget på et aktuelt behov for dimittender i arkæologi på deres arbejdsplads, i deres brancher og på det danske arbejdsmarked.

Respondenterne tilkendegiver det største behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatoverbygning. Der tilkendegives dog stadig et behov blandt en del af respondenterne for bachelorer i arkæologi alene.

1. På egen arbejdsplads

Tabel 2.1 og 2.1.a viser respondenternes vurdering af, hvorvidt der er et behov på deres arbejdsplads henholdsvis for bachelorer alene og bachelorer med en relevant kandidatoverbygning.

17 % af respondenterne vurderer, at der på deres arbejdsplads i høj eller i nogen grad er et behov for bachelorer i arkæologi. Samtidig vurderer 38 %, at der i mindre grad er et behov på deres arbejdsplads.

63 % af respondenterne vurderer, at der i høj eller nogen grad er et behov for bachelorer, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på deres arbejdsplads, og 23 % tilkendegiver, at der i mindre grad er et behov.

Tabel 2.1 – Behovet for bachelorer i arkæologi på egen arbejdsplads						
	I høj	I nogen grad	I mindre	Slet ikke	Ved	Total
Museer	1	3	10	8	0	22
Øvrige	0	1	1	5	0	7
Total	1	4	11	13	0	29
Procent	3,4	13,8	37,9	44,8	0,0	100

Tabel 2.1.a – Behovet for bachelorer i arkæologi med en relevant kandidatuddannelse på egen arbejdsplads						
	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Museer	12	4	5	1	1	23
Øvrige	1	2	2	2	0	7
Total	13	6	7	3	1	30
Procent	43,3	20,0	23,3	10,0	3,3	100

Tabel 2.2 viser det samlede antal dimittender i arkæologi, som respondenterne vurderer, de vil kunne bruge på deres arbejdsplads i dag og om 3-5 år.

Tabel 2.2 – Estimerede behov for dimittender i Arkæologi, med og uden relevant overbygning		
	Estimeret behov i dag	Estimeret behov om 3-5 år
Uden relevant overbygning	13	10
Med relevant overbygning	104	83
Total	117	93

Samlet efterspørgsel

Samlet vurderer respondenterne, at der er behov for 13 bachelorer i arkæologi og 104 bachelorer med relevant overbygning i dag. Om 3-5 år vurderes behovet at være 10 bachelorer i arkæologi og 83 bachelorer i arkæologi med en relevant kandidatoverbygning.

5. I egen branche

Respondenterne er blevet bedt om at vurdere behovet for dimittender i arkæologi i deres brancher.

Respondenternes vurdering af behovet fremgår af **tabel 2.3 og 2.3.a**.

Tabel 2.3 – Behovet for bachelorer i Arkæologi i egen branche						
	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Museer	2	3	11	4	1	21
Øvrige	1	0	3	3	0	7
Total	3	3	14	7	1	28

Procent	10,7	10,7	50,0	25,0	3,6	100
---------	------	------	------	------	-----	-----

Tabel 2.3.a – Behovet for bachelorer i arkæologi med relevant kandidatuddannelse i egen branche

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Museer	14	5	1	0	1	21
Øvrige	2	1	3	1	0	7
Total	16	6	4	1	1	28
Procent	57,1	14,3	21,4	3,6	3,6	100,0

Tabel 2.4 og 2.4.a viser respondenternes vurdering af behovet for dimittender i arkæologi på det danske arbejdsmarked.

41 % af respondenterne vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi på det danske arbejdsmarked. 63 % af respondenterne vurderer, at der i nogen eller høj grad er et behov for bachelorer, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på det danske arbejdsmarked.

Tabel 2.4 – Behovet for bachelorer i Arkæologi på det danske arbejdsmarked

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Museer	1	7	7	5	0	20
Øvrige	1	1	2	2	1	7
Total	2	8	9	7	1	27
Procent	7,4	33,3	29,6	25,9	3,7	100

Tabel 2.4.a - Behovet for bachelorer i arkæologi med relevant kandidatuddannelse på det danske arbejdsmarked

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Museer	11	6	3	0	0	20
Øvrige	1	3	2	0	1	7
Total	12	9	5	0	1	27
Procent	44,4	18,5	33,3	3,7	0,0	100

6. Vurdering af kompetenceprofil og uddannelsens sigte

Respondenterne er blevet bedt om at tage stilling til, hvorvidt der på deres arbejdsplads er behov for bachelorer i arkæologi med en relevant overbygning med de kompetencer, som bacheloruddannelsen i arkæologi vil give dimittenderne. **Tabel 2.5** viser procentandelen af respondenter, som i nogen eller høj grad vurderer, at der er behov for den listede kompetence på deres arbejdsplads.

Tabel 2.5 – Behovet for bachelorer med relevant overbygning, med følgende kompetencer på respondentens arbejdsplads, (procentandel som svarer i høj eller nogen grad til udsagnene)

	Museer	Øvrige	Total
har en uddannelse med et betydeligt praksiselement, både mht. udgravning, databehandling samt naturvidenskabelige analyser	88	33	74
kan indgå i digitale arbejdsprocesser og arbejde med digital forskningsinfrastruktur	94	83	91
kan anvende formaliserede metoder i den analytiske proces	94	83	91
har færdigheder i at fremlægge skriftlig dokumentation af videnskabelige undersøgelser efter gældende normer	88	67	82

har praksisorienteret viden om fortidens rolle i nutidens samfund, kulturarvsforvaltning- og formidling, museumsvirksomhed og antikvarisk lovgivning	88	67	83
har et generelt overblik over fortidens kulturhistorie og vigtige fundkategorier såvel som en tonet viden om henholdsvis forhistorisk og historisk arkæologi	88	50	78
kan anvende arkæologiske såvel som naturvidenskabelige metoder i forhold til givne problemstillinger	94	17	74
har praktiske færdigheder i formidling af arkæologisk materiale og problemstillinger i skrift og tale i en videnskabelig faglig og populærvidenskabelig sammenhæng	88	67	83

Respondenterne er blevet spurgt til, hvorvidt de vurderer, at bachelorer med relevante overbygninger fra denne uddannelse vil imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov for kvalificerede kandidater, og hvorvidt de vurderer, at bachelorer (uden relevante overbygninger) fra denne uddannelse vil imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov for kvalificerede bachelorer. Svarene herpå fremgår af tabel 2.6 og 2.6.a.

Tabel 2.6 - Vurderer du samlet set, at bachelorer med relevante overbygninger fra denne uddannelse vil imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov for kvalificerede kandidater?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	total
Museer	9	8	1	0	0	18
Øvrige	2	3	0	0	2	7
Total	11	11	1	0	2	25
Procent	44,0	44,0	4,0	0,0	8,0	100

Tabel 2.6.a - Vurderer du samlet set, at bachelorer (uden relevante overbygninger) fra denne uddannelse vil imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov for kvalificerede bachelorer?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	total
Museer	2	5	9	2	0	18
Øvrige	0	2	1	2	2	7
Total	2	7	10	4	2	25
Procent	8,0	28,0	40,0	16,0	8,0	100

7. Merværdi i forhold til beslægtede danske uddannelser

Tabel 2.7 giver et overblik over respondenternes vurdering af, hvorvidt bacheloruddannelsen er et relevant udbud i forhold til eksisterende danske uddannelser. For at sikre at respondenterne har nok information til at kunne svare på spørgsmålet, blev de præsenteret for en kort sammenligning og beskrivelse af beslægtede uddannelser samt links til beskæftigelsessituationen for nyuddannede bachelorer og kandidater.

Tabel 2.7 - Vurdering af uddannelsens relevans ift. beslægtede uddannelser.

	Meget relevant	Relevant	Lidt relevant	Ikke relevant	Ved ikke	Total
Museer	6	7	2	0	1	16
Øvrige	0	4	1	0	1	6
Total	6	11	3	0	2	22
Procent	27,3	50,0	13,6	0,0	9,1	100

Opsamling og vurdering af efterspørgslen for bachelorer i arkæologi

Denne aftagerundersøgelse er udformet således, at en række potentielle arbejdsgivere er blevet spurgt til deres nuværende og kommende efterspørgsel efter dimittender fra bacheloruddannelsen i arkæologi. De bedes i spørgeskemaet vurdere behovet for både bachelorer i arkæologi samt dimittender med en bachelorgrad i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse.

I alt har 65 potentielle aftagere fået tilsendt et spørgeskema, hvoraf 30 respondenter har svaret. Generelt tilkendes blandt respondenterne i undersøgelsen en efterspørgsel efter dimittender i arkæologi. Der tilkendes størst behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse. Der udtrykkes dog samtidig et behov for bachelorer i arkæologi alene, især blandt de respondenter som er leder i museer. Resultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse indikerer derfor, at der er et betydeligt arbejdsmarkedsbehov for bacheloruddannelsen i arkæologi ved Arts, Aarhus Universitet.

- 17 % af respondenterne vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi på deres arbejdsplads. 63 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på deres arbejdsplads.
- 21 % af respondenterne angiver, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi i deres branche. 71 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse i deres branche.
- 41 % af respondenterne tilkender, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi på det danske arbejdsmarked, mens 63 % vurderer, at der i nogen eller høj grad er behov for bachelorer i arkæologi, som har suppleret med en relevant kandidatuddannelse på det danske arbejdsmarked.
- 77 % af respondenterne vurderer, at uddannelsen er relevant eller meget relevant ift. de eksisterende uddannelser.

Respondenterne vurderer samlet, at de vil kunne bruge 13 bachelorer i arkæologi på deres arbejdsplads i dag og 10 om 3-5 år. Samlet vil de kunne bruge 104 bachelorer i arkæologi med en relevant kandidatuddannelse i dag og 83 om 3-5 år. Det angivne antal er en indikation på en betydelig arbejdsmarkedsefterspørgsel efter dimittender i arkæologi, hvor det især er hos ledere i museer, at der tilkendes et stort behov.

Respondentoversigt

Tabellen indeholder stillingskategorier samt branche for de respondenter, som har svaret på spørgeskemaet. Tabellen lister respondenterne ift. Stilling, Institution og Institutionstype

Organisation	Stilling	type
Museum Østjylland	Museumschef	Museer
Museum Vestsjælland	Museumsinspektør	Museer
Museum Salling	Museumschef	Museer
Museum Lolland-Falster	Museumsdirektør	Museer
Rudersdal Museum, Vedbækfundene	Leder	Museer
Region Nordjylland	Kontorchef	Øvrige
Vejle Museum	Museumschef	Museer
Skanderborg Museum	Museumsdirektør	Museer
Silkeborg Kulturhistoriske Museum	Museumsdirektør	Museer
Viborg Museum	Museumsleder	Museer
Vikingeborgen Trelleborg	Museumsinspektør, leder	Museer
Vendsyssel Historiske Museum	Museumsinspektør, Arkæolog, Souschef	Museer
By, Erhverv og Kultur, Herning	Kommunedirektør	Øvrige
Borger, job, kultur og fritid, Sønderborg	Direktør	Øvrige
Billund Museum	Museumschef	Museer

By- og kulturforvaltningen, Odense Kommune	Sekretariatschef	Øvrige
A.P.Møller og hustru Chastine Mc. Kinney fond	Direktør	Øvrige
De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune	Direktør	Museer
Horsens Museum	Museumschef	Museer
Kulturstyrelsen	Direktør	Museer
Københavns Museum	Museumsdirektør	Museer
Moesgård Museum	Direktør	Museer
Kultur og fritid, Haderslev Kommune	Chef	Øvrige
Museet på Sønderkov	Museumsleder	Museer
Ribe Vikingecenter	Leder	Museer
Østfyns Museer	Museumsdirektør	Museer
Bornholms Museum	Museumsdirektør	Museer
Folkemuseet i Hillerød	Museumschef	Museer
Dansk Byggeri	Kontorchef	Øvrige
Danmarks Industrimuseum	Museumsleder	Museer

Bilag 5: Mail og beskrivelse fremsendt ifbm. den kvalitative høring blandt interessenter

Emne: Vedr. forhåndstilkendegivelse om behovet for oprettelse af ny bacheloruddannelse i arkæologi på Aarhus Universitet
Vedhæftede filer: Uddannelsesbeskrivelse af bacheloruddannelsen i arkæologi.pdf

Fra: Lykke Kjerrumgaard Jensen [mailto:LYJE@dpu.dk]

Sendt: 10. oktober 2013 14:49

Til:

Emne: Vedr. forhåndstilkendegivelse om behovet for oprettelse af ny bacheloruddannelse i arkæologi på Aarhus Universitet

Til

I forbindelse med udviklingen af en ny bacheloruddannelse i arkæologi henvender Studieadministrationen ved Faculty of ARTS, Aarhus Universitet sig til dig for at høre din mening om fremsendte beskrivelse af uddannelsesinitiativet. Bliver uddannelsen godkendt, vil første optag af studerende forventeligt kunne ske pr. 1. september 2015.

Uddannelsesinitiativet er på vej igennem en intern godkendelsesproces på Aarhus Universitet. I den forbindelse har Studieadministrationen brug for at indhente forhåndstilkendegivelser fra relevante interessenter og kommende aftagere af bachelorerne med relevante overbygninger.

På baggrund af vedhæftede uddannelsesbeskrivelse vil vi bede dig om en sådan tilkendegivelse, som bedes sendt til undertegnede (på lyje@dpu.dk) senest den 20. oktober 2013.

I din tilkendegivelse vil vi bede dig kort, evt. i stikordsform og på baggrund af fremsendte uddannelsesbeskrivelse, redegøre for følgende:

1. Vurderer du, at der er et behov for bachelorer fra denne med relevant kandidatoverbygning på det danske arbejdsmarked?
2. Vil der være et behov for bachelorer i arkæologi uden overbygning?
3. Hvor mange færdiguddannede bachelorer med relevant overbygning forestiller du dig, at din arbejdsplads kunne have behov for over en 5-årig periode?
4. Vil bachelorer med relevante overbygninger fra denne uddannelse imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov for kvalificerede kandidater.
5. Hvordan vurderer du relevansen af denne bacheloruddannelse i forhold til den beslægtede uddannelse - link og beskrivelse heraf findes i uddannelsesbeskrivelsen.
  - a. Eventuelt andre uddannelser, som du kender til?
6. Har du forslag til ændringer/justeringer af uddannelsesbeskrivelsen, som vil gøre den mere relevant for din arbejdsplads nu og/eller i fremtiden?

Vi håber, at du kan afse tid til kort at svare på ovenstående og evt. tilføje yderligere kommentarer.

Vi vil ved samme lejlighed høre, om vi evt. må kontakte dig senere i udviklingsprocessen med henblik på at få yderligere feedback på uddannelsesinitiativet?

På vegne af fagmiljøet omkring bacheloruddannelsen i arkæologi.

De bedste hilsner

Lykke Kjerrumgaard Jensen
AC Fuldmægtig

Tlf: 8715188-4
Mail: lyje@dpu.dk

**Studienævnsbetjening og
uddannelseskvalitet, ARTS**
AU Studier
Aarhus Universitet
Tåsingevej 3, 1-4-43-21-4
8000 Aarhus C

Tlf: 87150000
<http://www.au.dk>

Beskrivelse af bacheloruddannelsen i arkæologi (BA)

Uddannelsen er en redefinering af eksisterende bacheloruddannelser i arkæologifagene - BA i Forhistorisk arkæologi (FARK) og BA i Middelalder- og Renæssancearkæologi (MARK) ved Institut for Kultur og Samfund, Faculty of Arts. Redefineringen betyder samling af de to arkæologiske bacheloruddannelser, der herefter bliver en 2-årig grunduddannelse med linjer inden for forhistorisk og historisk arkæologi samt to engelsksprogede specialiseringsmuligheder på uddannelsens 3. år.

Hensigten med redefineringen er:

- at modernisere og nytænke de eksisterende uddannelser, så de kan matche udviklingen indenfor internationalt sammenlignelige uddannelser,
- at imødekomme og påvirke nye retninger for arkæologiens faglige udvikling og
- at imødekomme nye krav på aftagermarkedet, som primært er de kulturhistoriske museer.

Den nye uddannelse har:

- et betydeligt praksiselement, som under hele uddannelsen og særligt på 3. år udfoldes i projektorienterede moduler inden for arkæologisk feltpraksis med udstrakt brug af digital forskningsinfrastruktur samt naturvidenskabelige redskaber og metoder i arkæologien.
- Endvidere styrkes det digitale og naturvidenskabelige element betydeligt på uddannelsens to første år, især gennem disciplinerne "Laborativ arkæologi", "Arkæologisk udgravning" og "Arkæologiske forskningsprocesser".

Denne redefinering vil dels afspejle den praksisbaserede samt digitale og naturvidenskabelige styrkelse af uddannelsen og dels medvirke til at synliggøre forskellene mellem AUs og KUs arkæologiuddannelser.

Uddannelsens studiediagram:

1 semester	Arkæologi og kulturarv (10)	Laborativ arkæologi I: Artefakter (10)	Forhistorisk arkæologi I: Stenalder (10) <i>eller</i> Historisk arkæologi I: Tidlig middelalder (10)
2 semester	Arkæologisk feltpraksis (10)	Laborativ arkæologi II: Økofakter (10)	Forhistorisk arkæologi II: Bronzealder (10) <i>Eller</i> Historisk arkæologi II: Højmiddelalder (10)
3 semester	Hum-fag (10)	Forhistorisk arkæologi III: Jernalder (10) <i>eller</i> Historisk arkæologi III: Senmiddelalder (10)	Forhistorisk arkæologi IV: Vikingetid (10) <i>eller</i> Historisk arkæologi IV: Renæssance til nutid (10)
4 semester	Studium generale (10)	Materiel kultur og samfund (10)	Arkæologiske forskningsprocesser (10)
Specialisation 1	Advanced Archaeological Field Practice		
5 semester	Bachelor-project (15)	Archaeological field practice and digital data capture (15)	

6 semester	Archaeological field practice and digital post-excavation analyses (15)	Field project management and leadership (15)
Specialisation 2	Archaeological Science	
5 semester	Bachelor-project (15)	Science module I (15)
6 semester	Science module II (15)	Science module III (15)
2-faglig BA	2-faglig bachelor	
5 semester	Bachelor-project (15)	Tilvalg uden for arkæologi (15)
6 semester	Tilvalg uden for arkæologi (30)	

Nedenfor ses kompetenceprofilen for den 2 årlige grunduddannelse, samt de to specialiseringsmuligheder den studerende kan vælge mellem på 3. år af uddannelsen.

	Grunduddannelsen 2 år:	Specialisering 3. år: Advanced Archaeological Field Practice	Specialisering 3. år: Archaeological Science
Viden	<ul style="list-style-type: none"> Anvendelsesorienteret viden om arkæologisk feltpraksis, og kildekritisk forståelse for dannelsen af arkæologiske data. Kendskab til brugen af digitale ressourcer i arkæologisk praksis. Viden om arkæologisk relevante naturvidenskabelige metoder, deres anvendelse og potentialer. Detaljeret viden om Sydskandinaviens kultur- og naturhistoriske udvikling og forandringeres relation til globale forhold med en toning mod forhistorisk eller historisk tid. Indsigt i materiel kulturs rolle i samfundet. Viden om arkæologiens historie, fortidens rolle i nutidens samfund, kulturarvsforvaltning- og formidling samt museumsvirksomhed. Indsigt i arkæologiske teorier, metoder 	<ul style="list-style-type: none"> Viden om antikvarisk lovgivning. Kendskab til forløbet af feltarkæologiske undersøgelser og arkivalsk kontrol. Viden om identificering og udskillelse af arkæologiske observationsenheder i arkæologiske feltundersøgelser. Kendskab til brugen af metadata. Viden om metoder til digital efterbehandling af data fra arkæologiske feltundersøgelser. Forståelse for udgravningen som både teknisk-metodisk og refleksiv-fortolkende proces og dens rolle i arkæologisk vidensdannelse. 	<ul style="list-style-type: none"> Generelt kendskab til naturvidenskaberne i arkæologi, herunder zoologi, botanik, geologi og jordbundsvidenskab, fysik (datering og miljøindikatorer) og kemi (isotoper, DNA). Kendskab til grundlæggende prøvetagningsprincipper og prøvebehandling i henholdsvis felt og laboratorie. Kendskab til brugen af grundlæggende metoder fra naturvidenskabelige nabodiscipliner i den arkæologiske fortolkning. Viden om landskabsudvikling i forhistorisk og historisk tid, herunder indgående viden om fauna, flora, topografi og klima. Viden om grundlæggende

	og diskurser og kan reflektere over videndannelse og forskningsprocesser.		naturlige formationsprocesser på arkæologiske lokaliteter.
Færdigheder	<ul style="list-style-type: none"> Selvstændigt identificere, analysere og reflektere over centrale arkæologiske emner og problemstillinger. Danne arkæologiske data og viden ud fra konkret analytisk arbejde med arkæologisk kildemateriale. Anvende digitale kulturarvsressourcer som datakilde og analytisk redskab i den arkæologiske fortolkning og formidling. Varetage grundlæggende museale arbejdsopgaver efter gældende standarder og lovgivningsmæssige rammer. Anvende grundlæggende tekniske og metodiske færdigheder knyttet til arkæologisk praksis. Anvende grundlæggende naturvidenskabelige analysemetoder og identificere deres potentialer. Indgå i aktuelle teoretiske og metodiske diskussioner og anvende videnskabelige metoder i forhold til givne problemstillinger. Formidle et arkæologisk materiale og problemstillinger i skrift og tale i en videnskabelig sammenhæng. 	<ul style="list-style-type: none"> Kritisk evaluere feltundersøgelses resultater og forløb. Relatere feltundersøgelsen til relevante teorier og metoder. Foretage digitale opmålings-, dokumentations- og registreringsopgaver i forbindelse med arkæologiske feltundersøgelser. Udføre videregående arbejdsrutiner på arkæologisk feltundersøgelser. Selvstændigt tolke arkæologiske kontekster og fund i felten. Foretage digital efterbehandling af dokumentationsmateriale fra arkæologiske feltundersøgelser. Foretage digital afrapportering af arkæologiske feltundersøgelser. Foretage digital håndtering af stratigrafisk information. Foretage databaseregistrering. Foretage digital håndtering af stedfæstet information, også med henblik på 3D rekonstruktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Udføre naturvidenskabelige analyser i laboratoriet. Bedømme generelle arkæologiske materialers bevaringsforhold, herunder træ, knogler og plantefossiler. Analysere og tolke arkæologiske fund og kontekster på baggrund af de zoologiske, botaniske og geologiske forhold. Integrere en kritisk diskussion af arkæologisk repræsentationsværdi på baggrund af tafonomiske og bevaringsmæssige forhold. Anvende naturvidenskabelige indsamlingsstrategier og -metoder samt prøvehåndtering i konkrete feltarkæologiske sammenhænge og i laboratorium. Kombinere arkæologiske og naturvidenskabelige fortolkninger af materielle spor af fortiden.
Kompetencer	<ul style="list-style-type: none"> Forstå og problematisere viden og videndannelse i forhold til et faktisk grundlag. Håndtere digitale datasæt. Sætte sig ind i nye emneområder inden for faget. Strukturere egen læring både selvstændigt og i arbejdsfællesskaber. Samarbejde, herunder indgå konstruktivt i løsning af konkrete, faglige arbejdsopgaver. 	<ul style="list-style-type: none"> Designere databasestruktur og foretage digital registrering og dokumentation af kompleks tekstuel og grafisk information. Arbejde såvel selvstændigt som i gruppe med at løse konkrete praktiske arbejdsopgaver. Selvstændigt behandle, analysere og tolke et mindre, komplekst materiale. Fremlægge skriftlig dokumentation af videnskabelige undersøgelser efter 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelægge og udføre prøvetagning til naturvidenskabelig analyse på et velovervejede grundlag. Selvstændigt behandle et mindre naturvidenskabeligt prøvemateriale. Kritisk og nuanceret bruge naturvidenskabelige analyser og resultater til tolkningsformål. Kombinere viden og metoder fra

		<p>gældende antikvariske regler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelægge, styre, budgettere og kommunikere en undersøgelse • Reflektere over undersøgelsens mål og resultater og foretage prioriteringer. 	<p>forskellige discipliner i analyse, fortolkning og formidling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fremlægge skriftlig dokumentation af naturvidenskabelige undersøgelser efter gældende normer.
--	--	--	--

Beslægtede uddannelser:

Københavns Universitet (KU) udbyder som det eneste andet universitet i Danmark ligeledes bacheloruddannelser i arkæologi; hhv. forhistorisk, klassisk og nærorientalsk. Desuden udbyder Aarhus Universitet også Klassisk Arkæologi. Fælles for arkæologiuddannelserne er grundlæggende arkæologiske teorier og metoder. Uddannelserne i klassisk og nærorientalsk arkæologi er dog ikke direkte sammenlignelige i et aftagerperspektiv, da disse har et andet områdefokus og genstandsfelt end den her påtænkte bacheloruddannelse.

Derimod har uddannelsen i forhistorisk arkæologi på KU en række lighedspunkter med den foreslåede uddannelse; primært hvad angår områdefokus, genstandsfelt og periode.

Forhistorisk arkæologi <http://studier.ku.dk/bachelor/forhistorisk-arkaeologi/>

Med en periodespecialisering i forhistorisk og historisk arkæologi, en styrkelse af praksisdimensionen og ikke mindst satsningen på den stærke integration af digitale og naturvidenskabelige elementer, vil arkæologiuddannelsen på AU få en markant anderledes profil end uddannelsen på KU.

Forventede jobfunktioner:

Bachelorerne forventes i vid udstrækning at videreudanne sig på de arkæologiske kandidatuddannelser samt den nye MA i Sustainable Heritage Management (udbydes fra 1. september 2014). Kandidater fra Aarhus Universitets nye BA i Arkæologi og de efterfølgende kandidatuddannelser i *Forhistorisk Arkæologi* eller *Middelalder- og Renæssancearkæologi* vil udruste dimittender med solid viden om dansk, nordeuropæisk og global fortid, samt et indgående kendskab til natur- og humanvidenskabelige metoder såvel som teoretiske debatter brugt til at undersøge og fortolke fortidige levn og fortidens betydning i nutiden. Uddannelsens klare praksisorientering samt særlige fokus på digital informationshåndtering kombineret med muligheden for specialisering i feltarkæologisk og forvaltningsmæssig praksis samt arkæologisk naturvidenskab er særligt rettet mod kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov.

Kombineres den nye BA med kandidatuddannelsen *Sustainable Heritage Studies* vil dimittenderne desuden have en dybdegående viden om kulturarvsmanagement, og de miljømæssige, økonomiske og sociale dimensioner af kulturarv med særlige faglige kompetencer inden for kommunikation, ledelse og styring af kulturarvsprojekter.

Derudover vil dimittenderne generelt kunne bidrage til enhver type arbejdsplads med en bred vifte af kompetencer - ledelseserfaring, teamwork og intellektuel fleksibilitet - som rækker ud over uddannelsens faglige grænser.

Den nye 3-årige bacheloruddannelse vil ikke desto mindre klæde dem endnu bedre på end tidligere til, enten i direkte forlængelse af bacheloruddannelsen eller (typisk) efter fortsatte studier på en af de arkæologiske kandidatuddannelser, varetagelse af traditionelle arkæologiske jobfunktioner, så som:

- Museumsinspektører
- Feltarkæologer
- Akademiske medarbejdere og fuldmægtige i den offentlige forvaltning

Den reviderede uddannelse vil endvidere styrke bachelorerne mulige beskæftigelse inden for områder som:

- Kulturformidling
- Rådgivningsarbejde
- Kulturforvaltning

Bilag 6: Respondenter og kommentarer til den kvalitative høring

Branche	Respondent	Behov og relevans	Andre uddannelser
Kulturhistoriske museer	Overinspektør Michael Andersen, Nationalmuseet	Behov for 2-3 indenfor 5-årig periode. Uddannelsen er meget relevant. Behov for kandidater med overbygning.	Uddannelsen er meget relevant i forhold til det danske alternativ. En bachelor kan ikke erstatte en kandidat.
	Direktør Lars Chr. Nørbach, Nordjyllands Historiske Museum	Behov for 3-5 indenfor 5-årig periode. Vurderer, der er et behov – også i begrænset omfang for bachelorer uden overbygning.	Perspektiverne for sådanne kandidater er langt bedre end for nuværende kandidater. Specialiseringerne imødekommer i langt højere grad arbejdsmarkedets ønsker og behov. Uddannelsen virker langt mere relevant i sit indhold end tilsvarende uddannelser.
	Overinspektør Mads Runge, Odense Bys Musser	Omfang af behov ukendt. De nye tiltag er fine i forhold til at give kandidaterne de rette kompetencer. Museerne har særligt behov for kandidater med forskningsmæssige kompetencer, hvor minimumskrav må være en kandidatuddannelse. Folk uden overbygning vil få vanskeligt ved at få arbejde ud over kortere projektperioder.	Uddannelsen imødekommer det aktuelle og fremtidige behov. Umiddelbart virker AUs uddannelse mere målrettet mod det arkæologiske arbejdsmarked.
	Leder af arkæologi Morten Søvsø Sydvestjysk Museum	Behov for 2-5 indenfor 5-årig periode. Med relevant kandidatoverbygning er der et behov. Ikke behov for bachelorer uden overbygning.	Vurderer AU's uddannelse som særdeles relevant, både i forhold til KU's og andre arkæologiuddannelser.
	Direktør Tinna Møberg Museum Midtjylland	Behov for 3-4 projektansatte over de næste 5 år. Relevant med en fælles indgang til vores kulturarv. Behov for relevant overbygning, så kandidaterne får den fornødne faglige basis.	Sætter pris på den bredere indgang, men kan være nervøs for at vi får for mange generalister og derfor er det altafgørende at der knyttes en overbygning til som er relevant. Har været glad for praktikanter fra museologi.
	Antikvarisk leder Søren Bak-Jensen Københavns Museum	Behov for 6 over de næste 5 år. På sigt kun se et meget begrænset behov for at ansætte arkæologer med bachelorniveau. Arkæologer med den foreslåede uddannelse + relevant overbygning	

	kunne dog være meget relevant.	
Museumsinspektør Poul Baltzer Heide, Øhavsmuseet	<p>Behov for cirka 5 kandidater over de næste 5 år.</p> <p>Afgjort et behov.</p> <p>Begrænset behov for bachelorer uden overbygning, fordi der er mange færdige kandidater både her og udenlands.</p> <p>"Når det er sagt, kunne man bedre forestille sig en feltspecialiseret BA arbejde et år mellem BA og KA for at samle erfaring" → kunne opstå mulighed for flere bachelorer.</p> <p>Med den nye uddannelse vil vi få en model der i meget højere grad er tilpasset nutidens arbejdsmarked, både herhjemme og i udlandet.</p>	<p>Denne uddannelse fremstår som meget skarpt defineret i forhold til dens slægtning på KU.</p> <p>Denne uddannelse er mere relevant for nutidens arbejdsmarked end den tilsvarende på KU grundet øget fokus på digital praksis; den faglige skærpelse indenfor to praksisfelter; modulopbygningen, der gør det lettere at kombinere med fagpakker fra andre universiteter.</p> <p>Uddannelsen er således også langt mere internationalt orienteret, naturligvis også pga. engelsksprogede forløb.</p>
Overinspektør Lennart S. Madsen Museum Sønderjylland	<p>Behov 2-3 kandidater indenfor en 5 årig periode.</p> <p>De kandidater der bygger oven på denne bacheloruddannelse i arkæologi vil være betydelig bedre egnede til at klare sig på det danske arbejdsmarked. Behovet vil primært være for bachelorer med en relevant overbygning.</p> <p>Bachelorer med relevant overbygning vil imødekomme de kulturhistoriske arbejdsmiljøers aktuelle og fremtidige behov – det er der ingen tvivl om, for kendskab til kulturarvsmanagement, naturvidenskabelige og digitale metoder og den slags vil udgøre en stadig stigende del af arbejdsområderne i de kulturhistoriske arbejdsmiljøer i det kommende årti.</p> <p>Forslag: byg bro over de to periodiseringer!</p>	<p>Denne bacheloruddannelse er klart mere relevant end det nuværende danske alternativ.</p>

Bilag 7: Referat fra kontaktmøde mellem arkæologi og censorformændene/ fagligt aftagerpanel på Arts, AU

Kontaktmøde mellem Arkæologi og censorformænd/fagligt aftagerpanel på Arts, AU

Moegård 31. oktober 2013

Tilstede:

Claus Kjeld Jensen, formand for Forhistorisk Arkæologisk censorkorps, repr. i faglige aftagerpanel på Arts
Michael Andersen, formand for Middelalder- og Renæssancearkæologis censorkorps, repr. i faglige aftagerpanel på Arts

Mette Svart Kristiansen, lektor MARK, uddannelsesleder på Arkæologi (referent)

Felix Riede, lektor FARK

Andres Dobat, adjunkt FARK

Indledningsvis blev der redegjort for baggrunden for uddannelsesinitiativet, visioner og proces. Diskussionerne efterfølgende tog udgangspunkt i studieordning m kompetenceprofil, kassogram, modulbeskrivelser (og udkast til discipliner).

Kommentarer til kompetencemål:

CKJ og MA fremhævede som positivt, at uddannelsen " afspejler den virkelige verden og de elementer, som man kommer til at arbejde med i det virkelige job." "Meget fine kompetencemål." "Meget relevant." "Godt afsæt i den virkelige verden."

CKJ og MA var begge meget positive over muligheden for at lave en 1.faglig BA. Det blev samtidigt understreget, at BA'en ikke kan stå alene, men må ses som sammenhængende m KA. En KA-medarbejder er ikke meget dyrere, og der er på museerne i øvrigt fokus på ansættelse på højeste niveau (PhD).

Kommentarer til kassogram:

De så uddannelsen og specialiseringen på 3. år som et godt udgangspunkt for en KA uddannelse, som de samtidigt anbefalede at være traditionel fag-faglig.

CKJ og MA anbefalede at der i studieordningen blev sikret et minimum af viden om fortiden som helhed, og forskellige muligheder blev diskuteret.

Dette blev efterfølgende diskuteret i fagmiljøet, og der er som konsekvens heraf nu på 1. sem. indført et 10 ECTS fælleskursus; samtidig er specialiseringen mindsket fra 40 til 30 ECTS. Ændringerne er gennemført inden udsendelse i CFA-høring.

Specialiseringerne og deres temaer blev meget positivt modtaget. Det blev foreslået, at de to specialiseringer i det omfang, det var meningsfyldt trak på hinandens empiri. CKJ og MA beklagede i den forbindelse, at det ikke har været muligt at integrere en specialisering i Kulturformidling, som er et centralt arbejdsfelt for museerne, og de vil finde det positivt, hvis det var muligt at oprette tilsvarende som et valgfag (hvor også andre faggrene kan indgå). Der skal laves en god markedsføring heraf, således det bliver en synlig del af vores profil, eller vil den opfattes amputeret.

Andre forslag:

Som afslutning på disciplinen Arkæologi og Kulturarv blev det foreslået at invitere af museumsfolk, for at understrege aftagerforhold og kontakt til aftagere alvorligt, mulighed for egentligt mentorordninger skal undersøges nærmere.

Efter mødet var der fremvisning af de nye lokaler og faciliteter (Lab. 1-3 samt Afd. for Naturvidenskab og Konservering)

Bilag 8: Sammenligning med beslægtede uddannelser (medsendt den kvantitative høring blandt interessenter – CFA-notatet)

Beslægtede uddannelser:

Københavns Universitet (KU) udbyder som det eneste andet universitet i Danmark ligeledes bacheloruddannelser i arkæologi; hhv. forhistorisk, klassisk og nærorientalsk. Desuden udbyder Aarhus Universitet også Klassisk Arkæologi. Fælles for arkæologiuddannelserne er grundlæggende arkæologiske teorier og metoder. Uddannelserne i klassisk og nærorientalsk arkæologi er dog ikke direkte sammenlignelige i et aftagerperspektiv, da disse har et andet områdefokus og genstandsfelt end den her påtænkte bacheloruddannelse.

Derimod har uddannelsen i forhistorisk arkæologi på KU en række lighedspunkter med den foreslåede uddannelse; primært hvad angår områdefokus, genstandsfelt og periode.

Forhistorisk arkæologi <http://studier.ku.dk/bachelor/forhistorisk-arkaeologi/>

Det der adskiller den nye bacheloruddannelse i arkæologi fra Aarhus Universitet fra den beslægtede fra Københavns Universitet er:

- Perodespecialisering i forhistorisk og historisk arkæologi med fælles introduktion i kulturhistorisk overblik
- Styrkelse af praksisdimensionen
- Satsningen på den stærke integration af digitale og naturvidenskabelige elementer

Dette vil bevirke at arkæologiuddannelsen på AU få en markant anderledes profil end uddannelsen på KU.

Link til nyuddannedes beskæftigelse for bachelorer i arkæologi: <http://fivu.dk/uddannelse-og-institutioner/statistik-og-analyser/faerdiguddannede/nyuddannedes-beskaeftigelse/Bachelor/Humaniora/arkaeologi-detajler>

Link til nyuddannedes beskæftigelse for kandidater i arkæologi: <http://fivu.dk/uddannelse-og-institutioner/statistik-og-analyser/faerdiguddannede/nyuddannedes-beskaeftigelse/Kandidat/Humaniora/arkaeologi-detajler>

Aarhus Universitet
Au@au.dk

Afgørelse om foreløbig godkendelse

Uddannelses- og forskningsministeriet har på baggrund af gennemført prækvalifikation af Aarhus Universitets ansøgning om godkendelse af bacheloruddannelsen i arkæologi, truffet følgende afgørelse:

Foreløbig godkendelse af bacheloruddannelsen i arkæologi.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 17 i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

Godkendelsen er betinget af efterfølgende positiv uddannelsesakkreditering. Hvis den positive akkreditering ikke er opnået senest 1. juli 2015, bortfalder den foreløbige godkendelse.

Godkendelsen er endelig, når Akkrediteringsrådet har truffet afgørelse om positiv akkreditering.

Det er en forudsætning for godkendelsen, at uddannelsen og dennes studieordning skal opfylde uddannelsesreglerne, herunder bekendtgørelse nr. 1520 af 16. december 2013 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (uddannelsesbekendtgørelsen).

Når der foreligger en positiv akkreditering, skal uddannelsesinstitutionen rette henvendelse til Styrelsen for Videregående Uddannelser med henblik på tildeling af kode til Den Koordinerede Tilmelding samt koder fra Danmarks Statistik.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag.

Uddannelsen er omfattet af reglerne i uddannelsesbekendtgørelsen.

Hovedområde:

Uddannelsen hører under det humanistiske hovedområde

Titel:

Efter reglerne i uddannelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, fastlægges uddannelsens titel til:

Dansk: Bachelor (BA) i arkæologi

11. april 2014

Styrelsen for Videregående
Uddannelser
Uddannelsespolitik 2

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Jakob Krohn-Rasmussen
Tel. 72318737
Mail jkra@uds.dk

Ref.-nr. 14/001970-06

Engelsk: Bachelor of Arts in Archaeology

Udbudssted:

Uddannelsen udbydes i Aarhus

Sprog:

Ministeriet har noteret sig, at uddannelsen udbydes på dansk.

Normeret studietid:

Efter reglerne i uddannelsesbekendtgørelsens § 12 fastlægges uddannelsens normering til 180 ECTS-point.

Takstindplacering:

Uddannelsen indplaceres til heltidstakt 1

Begrundelse for takstindplacering: Arkæologi hører til hovedområdet HUM, og de konstituerende fagelementer er udpræget humanistiske.

Uddannelsen redefinerer to eksisterende uddannelser ved Arts, Aarhus Universitet, hhv. Forhistorisk Arkæologi og Middelalder- og Renæssancearkæologi. Blandt Aarhus Universitets begrundelse for anmodning om takst 2 er, at der i den nye uddannelse er to specialiseringsmuligheder, hhv. Advanced Archaeological Field Practice og Archaeology Science, som involverer naturvidenskabelige elementer. Specialiseringerne er valgfrie for den studerende. Elementerne er altså ikke en obligatorisk del af uddannelsen og indgår derfor ikke i vurderingen af takstindplaceringen.

Der er i indplaceringen endvidere lagt vægt på, at den beslægtede uddannelse i forhistorisk arkæologi ved Københavns Universitet har takst 1. Der er ikke tilstrækkelig evidens for, at graden af naturvidenskabelige elementer er betydeligt større relativt til den beslægtede uddannelse på Københavns Universitet.

Hvis arkæologi-uddannelsen ønsker at inddrage naturvidenskabelige elementer i uddannelsen, kan de oprette samarbejder med naturvidenskabelige hovedområder eller centre. Aktivitet af arkæologi-studerende på naturvidenskabelige centre bliver indplaceret efter udbyderen af faget og vil derfor modtage en højere takst.

Censorkorps:

Ministeriet har noteret sig, at uddannelsen tilknyttes censorkorpset for Forhistorisk arkæologi.

Ministeriet bemærker hertil, at det er muligt at supplere censorkorpset, således at det samlede korps dækker alle de fag/fagelementer, der indgår i uddannelsen

Dimensionering/ Maksimum-ramme/ kvote

Styrelsen for Videregående Uddannelser har meddelt ministeriet, at styrelsen ikke ønsker at fastsætte en maksimumsramme for tilgangen til uddannelsen. Universitetet bestemmer derfor selv efter reglerne om frit optag, hvor mange studerende der optages på uddannelsen, jf. § 9, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1487 af 16. december 2013 om adgang til bacheloruddannelser ved universiteterne (bacheloradgangs bekendtgørelsen).

Ministeriet har noteret sig, at universitetet har fastsat en maksimumramme for tilgangen til uddannelsen på 60 studerende.

Adgangskrav:

Adgangskravene til bacheloruddannelsen i videnskabs- og teknologistudier vil i forbindelse med en revision af bilag 1 til bacheloradgangsbekendtgørelsen blive fastsat til:

- Dansk A
- Engelsk B
- Historie B *eller* Idehistorie B *eller* Samtidshistorie B
- Yderligere et fremmedsprog (begyndersprog A/fortsættersprog B)

Med venlig hilsen

Jette Søgren Nielsen
Kontorchef

Bilag 1: RUVUs vurdering

Ansøger:	Aarhus Universitet
Uddannelse:	Bachelor i arkæologi Engelsk titel: Bachelor of Arts in Archaeology
Udbudssted:	Aarhus
Uddannelsessprog	Dansk
Beskrivelse af uddannelsen:	<p>Uddannelsen er en 3-årig bacheloruddannelse i arkæologi, som retter sig mod varetagelse af traditionelle arkæologiske jobfunktioner og beskæftigelse inden for områder som kulturforvaltning og –formidling og rådgivning samt videreuddannelse på relevante kandidatuddannelser inden for arkæologi.</p> <p>Uddannelsen omfatter følgende hovedelementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arkæologisk arbejdspraksis • Arkæologisk teori og metode • Perodespecifikt modul inden for:<ul style="list-style-type: none"> ○ Forhistorisk arkæologi <i>eller</i> ○ Historisk arkæologi • Engelsksproget ét-fags-specialisering (45 ECTS) inden for:<ul style="list-style-type: none"> ○ Advanced Archaeological Field Practice <i>eller</i> ○ Archaeological Science <p>Som alternativ til den engelsksprogede specialisering kan den studerende gennem tilvalg uden for arkæologi vælge at afslutte som dobbelt-faglig bachelor.</p> <p>En bachelor med specialisering inden for Advanced Archaeological Field Practice vil bl.a. opnå kompetencer til at designe databasestrukturer og foretage digital registrering m.v.</p> <p>En bachelor med specialisering i Archaeological Science vil bl.a. opnå kompetence til at tilrettelægge og udføre prøvetagning til naturvidenskabelige analyser og selvstændigt behandle et mindre naturvidenskabeligt prøvemateriale.</p>
RUVU's vurdering	<p><i>RUVU vurderer, at ansøgningen opfylder kriterierne, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4.</i></p> <p>RUVU har herunder lagt vægt på, at der er tale om en redefinering af de to eksisterende arkæologiske bacheloruddannelser ved AU. Redefineringen sker på baggrund af de senere års udvikling inden for den arkæologiske praksis samt den nyeste museumslovgivnings udvidede krav til arkæologers viden og forskningskompetencer, ligesom aftagere og censorformandskaberne har været inddraget i udviklingen af den ny uddannelse. Uddannelsen erstatter to eksisterende bacheloruddannelser på feltet, og er derfor tilrettelagt med to specialiseringer, der giver retskrav til optagelse på to forskellige kandidatuddannelser i henholdsvis Forhistorisk arkæologi og Middelalder- og renæssancearkæologi. RUVU bemærker, at uddannelsen med denne tilrettelæggelse bidrager til at understøtte en udvikling frem mod færre og bredere bacheloruddannelser.</p> <p>RUVU har noteret, at studerende, der ønsker at gennemføre uddannelsen som ét-fags-bachelor inden for arkæologi, skal gennemføre specialiseringen på engelsk, mens uddannelsessproget i øvrigt er dansk.</p>